

Wyniki Standardowe 2012 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

**REGION FADN 795
MAZOWSZE I PODLASIE**

Część I. Wyniki Standardowe

WARSZAWA 2014

Wyniki Standardowe 2012 uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN

**REGION FADN 795
MAZOWSZE I PODLASIE**

Część I. Wyniki Standardowe

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

mgr inż. Izabela Cholewa
mgr inż. Katarzyna Kambo

Warszawa 2014

Redakcja techniczna

Elżbieta Jasińska

Irena Mikołajczyk

Rafał Tarasiuk

Alicja Wituszyńska

Projekt okładki

Dział Wydawnictw

ISBN 978-83-7658-455-3

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

- Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Rachunkowości Rolnej

00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20

Tel.: +48 (22) 505 45 70

Tel./faks: +48 (22) 826 93 22

E-mail: portal@fadm.pl

Internet: www.fadm.pl; www.polskifadm.eu

Spis treści

Wstęp	5
1. Zmiany w Wynikach Standardowych.....	6
1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE	6
1.2. Pozostałe zmiany.....	6
1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)	6
2. Informacje o FADN	7
2.1. Uwagi ogólne o FADN.....	7
2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR).....	9
2.3. Zakres podmiotowy FADN.....	11
2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN	12
2.5. Rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2004”	12
2.6. Zakres przedmiotowy FADN.....	14
2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN.....	15
3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”	17
3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	17
3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych.....	32
4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN.....	40
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	40
4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN.....	41
4.3. Udostępnianie danych	42
4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN	42
4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN	42
5. Wyniki Standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2012 r.	44
5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8).....	44
5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ES6)	51
Literatura	58

Wykaz skrótów

AWU	- jednostka przeliczeniowa pracy (ang. Annual Work Unit).
CAP	- Wspólna Polityka Rolna (ang. Common Agricultural Policy).
COP	- specjalizujące się w produkcji zbóż, roślin oleistych i białkowych (ang. specialist cereals, oilseed and protein crops).
DG-AGRI	- Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (ang. Directorate-General for Agriculture and Rural Development).
EC	- Komisja Europejska (ang. European Commission).
ESU	- europejska jednostka wielkości (ang. European Size Unit).
EU	- Unia Europejska (ang. European Union).
EUR	- oznaczenie jednostki monetarnej o nazwie „euro”.
euro	- jednostka monetarna, obowiązująca w większości państw członkowskich Unii Europejskiej.
EUROSTAT	- europejski Urząd Statystyczny.
FADN	- Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (ang. Farm Accountancy Data Network).
FWU	- jednostka przeliczeniowa pracy członków rodziny (ang. Family Work Unit).
GUS	- Główny Urząd Statystyczny.
IERiGŻ-PIB	- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.
KE	- Komisja Europejska.
LFA	- obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania - ONW (ang. Less Favoured Areas).
LU	- jednostka przeliczeniowa zwierząt (ang. Livestock Unit).
OGA	- działalność gospodarcza inna niż rolnicza bezpośrednio związana z gospodarstwem (ang. Other Gainful Activities).
Polski FADN	- System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.
SGM	- Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia (ang. Standard Gross Margin).
SO	- Standardowa Produkcja (ang. Standard Output).
UAA	- ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne (ang. Utilized Agricultural Area).
UR	- użytki rolne.
WTGR	- Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych.
ZRR	- Zakład Rachunkowości Rolnej.

Wstęp

Wypełniając obowiązek nałożony Ustawą z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami) w 2012 r. utworzono komputerową bazę danych zawierającą 4 029 zestawów danych rachunkowych w regionie 795 - Mazowsze i Podlasie [20]. Zbieranie danych z indywidualnych gospodarstw rolnych Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy zlecił czterem wojewódzkim ośrodkom doradztwa rolniczego. W 44 gospodarstwach indywidualnych rachunkowość była prowadzona pod kierunkiem audytorów ZRR. Z 17 gospodarstw posiadających osobowość prawną dane zostały zebrane metodą ankietową przez pracowników ośrodków doradztwa rolniczego oraz audytorów ZRR w ramach indywidualnych zleceń.

Po przeprowadzonych testach jakości danych obliczono wyniki dla 4 014 gospodarstw rolnych o wielkości ekonomicznej równej lub większej od 4 000 euro, w tym dla 3 997 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz 17 gospodarstw posiadających osobowość prawną. Z powodu różnic między strukturą rzeczywistą a strukturą teoretyczną próby, jaka została określona w planie wyboru, opracowano nowe wagi po to, aby powyższy zbiór gospodarstw był w pełni reprezentatywny dla 344 183 gospodarstw [9].

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

1. Wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN).
2. Metodycznej, zawierającej wyjaśnienia do rachunku wyników.
3. Statystycznej, zawierającej dane statystyczne dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie dwóch kryteriów grupowania: wielkości ekonomicznej i typu rolniczego. Wyniki Standardowe zawierają 145 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

Opracowane wyniki są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w Wynikach Standardowych FADN Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (DG -AGRI) [15].

Parametry wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji są kategoriami netto (bez VAT). Pomimo ustawowego zwolnienia podmiotowego z podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, rolnicy prowadzili w 2012 r. ewidencję zdarzeń w standardzie umożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W opracowaniu wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych – złotych (zł).

1. Zmiany w Wynikach Standardowych¹

1.1. Zmiany w zestawie zmiennych i w algorytmach Wyników Standardowych od roku 2011 wynikające z rozporządzeń i dokumentów KE

Od roku obrachunkowego 2011 wprowadzono zmiany w algorytmach (na podstawie dokumentu RI/CC 882 Rev.9.1 Definition of variables used in FADN standard results z października 2012 r.)[15]:

- ✓ SE136 – Produkcja roślinna na 1 ha
- ✓ SE146 – Uprawy energetyczne
- ✓ SE605 – Dopłaty do działalności operacyjnej
- ✓ SE610 – Dopłaty do produkcji roślinnej
- ✓ SE613 – Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej
- ✓ SE616 – Saldo dopłat i kar do produkcji mleka
- ✓ SE617 – Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej
- ✓ SE618 – Dopłaty do produkcji owiec i kóz
- ✓ SE619 – Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej
- ✓ SE630 – Płatności „decoupled”
- ✓ SE650 – Wsparcie specjalne
- ✓ SE699 – Pozostałe dopłaty.

1.2. Pozostałe zmiany

1.2.1. Jednostki przeliczeniowe pracy (AWU, FWU)

Od roku obrachunkowego 2011 AWU oraz FWU stanowią równowartość 2 120 godzin pracy na rok.

Do roku obrachunkowego 2010 stanowiły odpowiednik 2 200 godzin pracy na rok.

¹ Rozdział zawiera zmiany wprowadzone od roku obrachunkowego 2011; wcześniejsze zmiany zostały opisane w publikacjach „Wyniki Standardowe...” dla poprzednich lat.

2. Informacje o FADN

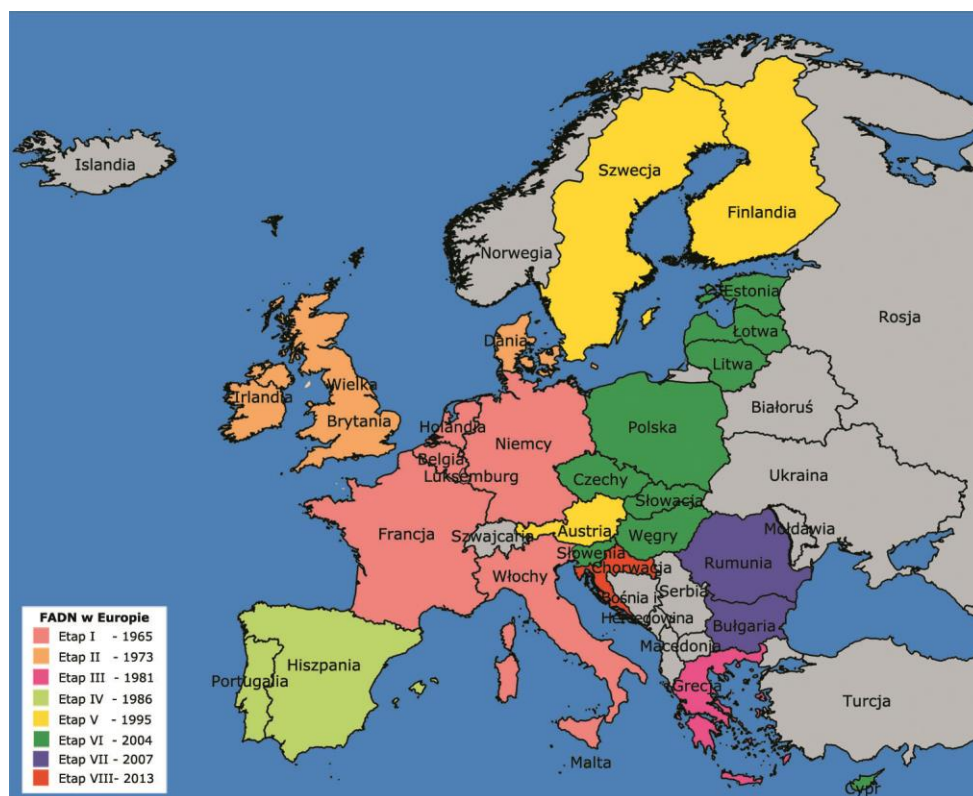
2.1. Uwagi ogólne o FADN

FADN to europejski system zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, którego formalne kształtowanie rozpoczęło się w 1965 r.

FADN był tworzony etapowo w miarę poszerzania Unii Europejskiej, na podstawie Rozporządzenia Rady EWG nr 79/65/EEC z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie utworzenia sieci zbierania danych rachunkowych dotyczących dochodów i działalności gospodarstw rolnych w Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej [19]. W początkowej fazie (etap I) system zaistniał w sześciu państwach założycielskich (w Belgii, we Francji, w Holandii, w Luksemburgu, w Niemczech i we Włoszech), a po poszerzeniu w 1973 r. (etap II) także w Wielkiej Brytanii, Irlandii i Danii. Od 1981 r. (etap III) dodatkowo w Grecji, od 1986 r. (etap IV) do badań włączono Hiszpanię i Portugalię, a od 1995 r. (etap V) Finlandię, Szwecję i Austrię. Od 1 maja 2004 r. (etap VI) do systemu FADN weszły także: Cypr, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Republika Czeska i Węgry, a od 1 stycznia 2007 r. (etap VII) Rumunia i Bułgaria, a od 1 lipca 2013 r. Chorwacja (etap VIII).

W 2012 r. FADN funkcjonował na terenie 27 państw członkowskich UE. Poniżej przedstawiono przebieg rozszerzenia zasięgu FADN do 2013 r. (patrz: Mapa 2-1).

Mapa 2-1 Etapy tworzenia FADN w Europie

Unikalność FADN polega na tym, że gromadzi on dane zaliczane do grupy wrażliwych, które opisują sytuację ekonomiczną i finansową gospodarstw rolnych.

FADN bazuje na danych rachunkowych pochodzących z rachunkowości realizowanej w konwencji tzw. zarządczej. Odmiana tej rachunkowości znacznie wierniej odzwierciedla sytuację gospodarstwa rolnego niż rachunkowość finansowa². O wyborze konwencji rachunkowości zarządczej zdecydowała potrzeba rozpoznania rzeczywistej sytuacji gospodarstw rolnych w celu podejmowania decyzji jak najbardziej adekwatnych do tych sytuacji.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe. Minimalna wielkość ekonomiczna, po przekroczeniu której włącza się gospodarstwo rolne do pola obserwacji FADN, ustalana jest od 2010 roku obrachunkowego na podstawie analizy sum Standardowej Produkcji (SO) z danych GUS w poszczególnych klasach wielkości ekonomicznej. W praktyce prowadzony jest rachunek polegający na obliczeniu skumulowanej sumy SO z poszczególnych klas, zaczynając od największej, aż do osiągnięcia ok. 90% SO z populacji generalnej. Dolna granica przedziału, w którym to nastąpi jest minimalnym progiem wielkości ekonomicznej.

Z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej, progi wielkości ekonomicznej wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN, są różne w poszczególnych państwach członkowskich.

Należy podkreślić, że FADN jest jedyną bazą danych, na potrzeby której zbierane są informacje według jednolitych zasad, a gospodarstwa tworzą statystycznie reprezentatywną próbę towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

² Rachunkowość finansowa podlega odpowiednim przepisom prawa, które są różne w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Jej zadaniem jest ocena sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa, a często bywa podstawą naliczania podatku dochodowego.

2.2. Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych (WTGR)

Według znowelizowanych zasad WTGR, w klasyfikacji gospodarstw rolnych stosuje się nowy parametr ekonomiczny, którym jest Standardowa Produkcja³ (ang. Standard Output, w skrócie SO) [3], [4], [16].

Standardowa Produkcja (SO) jest to średnia z 5 lat wartość produkcji określonej działalności rolniczej (roślinnej lub zwierzęcej) uzyskana z 1 ha lub od 1 zwierzęcia⁴ w ciągu 1 roku, w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcyjnych. W celu wyeliminowania wahań wartości produkcji (powodowanych np. złą pogodą) czy też cen produktów i środków do produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z 5 lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu.

WTGR narzuca konieczność obliczania zestawów współczynników SO dla każdego regionu rolniczego i dla każdej prowadzonej w gospodarstwie działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej. Listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest obliczenie SO ustala Komisja UE i jest ona zgodna z listą cech Badań Struktury Gospodarstw Rolnych. Duża liczba pozycji w zestawach Standardowej Produkcji odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa we Wspólnocie, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

Przy zastosowaniu współczynników Standardowej Produkcji gospodarstwa rolne klasyfikowane są według dwóch charakterystyk:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego określana jest jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa wyrażana jest wartością SO w euro. Na podstawie tak ustalonej wielkości ekonomicznej dane gospodarstwo rolne zaliczane jest do odpowiedniej klasy wielkości ekonomicznej.

Typ rolniczy gospodarstwa rolnego określany jest na podstawie udziału poszczególnych działalności rolniczych w tworzeniu całkowitej wartości SO gospodarstwa. Typ rolniczy gospodarstwa odzwierciedla jego system produkcji.

³ Do roku obrachunkowego 2009 WTGR oparta była na parametrze Standardowej Nadwyżki Bezpośredniej a wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana była za pomocą Europejskiej Jednostki Wielkości [ESU] [1], [2], [10], [21], [22].

⁴ SO dla grzybów odnosi się do 100 m² uprawy; SO dla drobiu odnosi się do 100 szt. zwierząt; SO dla pszczoł odnosi się do 1 ula (1 rodziny pszczoły).

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw zorganizowane są następująco:

- 8 typów ogólnych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 21 typów podstawowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 61 typów szczegółowych i grupa gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem trzech znaków).

Z uwagi na rosnące znaczenie wielofunkcyjności gospodarstw rolnych, WTGR została uzupełniona o dodatkową „klasyfikację”, której kryterium jest udział przychodów z **działalności gospodarczej innej niż rolnicza bezpośrednio związanej z gospodarstwem** (ang. Other Gainful Activities, w skrócie OGA) w całkowitych przychodach gospodarstwa (rolnictwo + OGA + dopłaty bezpośrednie). OGA to działalność, w ramach której wykorzystywane są albo zasoby gospodarstwa rolnego (ziemia, budynki, maszyny itp.) albo produkty tego gospodarstwa. W zależności od tego, jaki procent całkowitych przychodów gospodarstwa stanowi OGA, dane gospodarstwo zaliczane jest do jednej z trzech klas OGA.

Działalność gospodarcza inna niż rolnicza nie jest brana pod uwagę w typologii gospodarstw dokonywanej na podstawie działalności rolniczych - zarówno wielkość ekonomiczna jak i typ rolniczy nie uwzględniają OGA [16], [18].

2.3. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w euro. Wielkość ta jest ustalana oddzielnie dla każdego państwa członkowskiego i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 2.3-1).

Tabela 2.3-1 Minimalne progi wielkości ekonomicznej i liczebność próby FADN w poszczególnych państwach członkowskich w 2012 r.

Państwa	Dolny próg wielkości ekonomicznej EUR	Liczba gospodarstw w próbie szt.	Struktura próby w europejskim FADN %
Austria	8 000	2 000	2,3
Belgia	25 000	1 200	1,4
Bułgaria	2 000	2 202	2,6
Cypr	4 000	500	0,6
Czechy	8 000	1 417	1,7
Dania	15 000	2 150	2,5
Estonia	4 000	658	0,8
Finlandia	8 000	1 100	1,3
Francja	25 000	7 620	8,9
(w tym: Gwadelupa, Martynika, Reunion)	15 000	260	0,3
Grecja	4 000	5 500	6,4
Hiszpania	4 000	8 700	10,2
Holandia	25 000	1 500	1,8
Irlandia	8 000	900	1,1
Litwa	4 000	1 000	1,2
Luksemburg	25 000	450	0,5
Łotwa	4 000	1 000	1,2
Malta	4 000	536	0,6
Niemcy	25 000	8 800	10,3
Polska	4 000	12 100	14,1
Portugalia	4 000	2 300	2,7
Rumunia	2 000	6 000	7
Słowacja	15 000	523	0,6
Słowenia	4 000	908	1,1
Szwecja	15 000	1 025	1,2
Węgry	4 000	1 900	2,2
Wielka Brytania	25 000	2 500	2,9
(w tym: Irlandia Północna)	15 000	320	0,4
Włochy	4 000	11 137	13
Razem FADN UE		85 626	100

Źródło: Zestawienie własne na podstawie [7], [8].

2.4. Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje łącznikowe z poszczególnych państw opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane do akceptacji przez Komitet Wspólnoty nadzorujący FADN.

Biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego, obserwujemy wewnątrz pola obserwacji FADN duże zróżnicowanie gospodarstw rolnych.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej, Agencja łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru do warstwowania zbioru gospodarstw mają zastosowanie trzy kryteria [9]:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

2.5. Rozmiary działalności rolniczych gwarantujące osiągnięcie przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2004”

Wielkość ekonomiczna gospodarstwa określana jako suma wartości Standardowych Produkcji (SO) wszystkich działalności rolniczych występujących w gospodarstwie służy do ustalenia minimalnego progu wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN. W Polsce dla roku obrachunkowego 2012 próg ten został ustalony na poziomie 4 000 euro. Tabela przedstawia powierzchnię niektórych upraw oraz liczbę zwierząt niezbędną do włączenia gospodarstwa do pola obserwacji FADN (patrz: Tabela 2.5-1).

Tabela 2.5-1 Rozmiary działalności rolniczych niezbędne do osiągnięcia przez gospodarstwo rolne minimalnego progu wielkości ekonomicznej* według współczynników SO „2004”

Region	Działalność	J.m.	Ekwiwalent 4000 euro wg SO "2004"
Pomorze i Mazury	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	9,9
	Rzepak i rzepik	ha	8,5
	Buraki cukrowe	ha	2,6
	Sady jabłoniowe	ha	3,1
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	4,9
	Krowy mleczne	szt.	3,8
	Tuczniki	szt.	16,6
Wielkopolska i Śląsk	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	9,1
	Rzepak i rzepik	ha	7,2
	Buraki cukrowe	ha	2,4
	Sady jabłoniowe	ha	2,7
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	4,4
	Krowy mleczne	szt.	3,8
	Tuczniki	szt.	16,1
Mazowsze i Podlasie	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	11,9
	Rzepak i rzepik	ha	9,4
	Buraki cukrowe	ha	2,7
	Sady jabłoniowe	ha	2,4
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	5,4
	Krowy mleczne	szt.	4,5
	Tuczniki	szt.	16,0
Małopolska i Pogórze	Pszenica zwyczajna i orkisz	ha	11,7
	Rzepak i rzepik	ha	8,3
	Buraki cukrowe	ha	2,6
	Sady jabłoniowe	ha	2,7
	Warzywa, truskawki w uprawie polowej (w płodozmianie z uprawami rolnymi)	ha	4,2
	Krowy mleczne	szt.	4,5
	Tuczniki	szt.	16,4

* Osiągnięcie przez gospodarstwo minimalnego progu wielkości ekonomicznej według współczynników SO „2004” [10], włącza GR do pola obserwacji Polskiego FADN; np. w regionie Pomorze i Mazury powierzchnia pszenicy 9,9 ha zapewnia osiągnięcie progowej wartości 4 000 euro.

2.6. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1 tys. różnych danych charakteryzujących gospodarstwo rolne. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych, a także stan i strukturę zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje, kwoty i limity produkcyjne).

Zakres i format zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, jest szczegółowo zdefiniowany w Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 868/2008 z dnia 3 września 2008 r. z późniejszymi zmianami oraz na podstawie dokumentu RI/CC 1256 Rev. 7 Farm Return Data Definitions z lutego 2012 r. [5], [6], [13], [14]. Przepisy te obok szczegółowego wykazu zmiennych, zawierają także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie to składa się z 14 grup danych rachunkowych, zestawionych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N):

Tab. A.	Informacje ogólne.
Tab. B.	Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo.
Tab. C.	Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej.
Tab. D.	Stan i wartość zwierząt.
Tab. E.	Zakup i sprzedaż zwierząt.
Tab. F.	Koszty.
Tab. G.	Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi.
Tab. H.	Zadłużenie.
Tab. I.	Podatek od wartości dodanej (VAT).
Tab. J.	Dopłaty i subsydia.
Tab. K.	Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt).
Tab. L.	Kwoty i inne prawa.
Tab. M.	Dopłaty bezpośrednie.
Tab. N.	Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt.

2.7. Sposób prezentacji wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawach statystycznych (Tabela 5.1-1 – Tabela 5.2-10). Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów rolniczych i wielkości ekonomicznej.

Ze względu na obowiązujące zasady upowszechniania danych FADN dopuszczalne jest prezentowanie wyników z grupy obejmującej co najmniej 15 gospodarstw. W przypadku mniejszej liczby wpisana jest „.” (kropka).

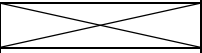
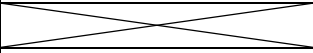
Tabela 2.7-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze TF8		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Uprawy polowe	15	Specjalizujące się w uprawie zbóż (łącznie z ryżem), roślin oleistych i wysokobiałkowych na nasiona
		16	Specjalizujące się w uprawie polowej różnych gatunków roślin
2	Uprawy ogrodnicze	21	Specjalizujące się w uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych) pod wysokimi osłonami
		22	Specjalizujące się w gruntowych uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
		23	Specjalizujące się w uprawie grzybów i w szkółkarstwie oraz uprawach ogrodniczych (warzyw, truskawek, kwiatów i roślin ozdobnych)
3	Winnice	35	Specjalizujące się w uprawie winorośli
4	Uprawy trwałe	36	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (bez winorośli i oliwek)
		37	Specjalizujące się w uprawie oliwek
		38	Specjalizujące się w uprawie drzew i krzewów owocowych (uprawy trwałe)
5	Krowy mleczne	45	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego
6	Zwierzęta trawożerne	46	Specjalizujące się w chowie bydła rzeźnego (w tym hodowla)
		47	Specjalizujące się w chowie bydła mlecznego i rzeźnego (w tym hodowla)
		48	Specjalizujące się w chowie owiec, kóz i innych zwierząt żywionych paszami objętościowymi
7	Zwierzęta ziarnożerne	51	Specjalizujące się w chowie trzody chlewnej
		52	Specjalizujące się w chowie drobiu
		53	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych paszami treściwymi
8	Mieszane	61	Mieszane - różne uprawy
		73	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami objętościowymi
		74	Mieszane - różne zwierzęta, z przewagą zwierząt żywionych paszami treściwymi
		83	Mieszane - uprawy polowe i zwierzęta żywione paszami objętościowymi
		84	Mieszane - różne uprawy i zwierzęta

Zestawienie typów rolniczych TF8 (Tabela 2.7-1) jest kombinacją typów podstawowych, składających się z różnych typów szczegółowych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych [3], [4], [16], [17].

Z kolei Tabela 2.7-2 przedstawia sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) opracowanych na podstawie Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych [16].

Tabela 2.7-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (euro), klasyfikacja ES6

ES6			ES	
Klasa wielkości ekonomicznej ES6	Zakres w euro (€)		Klasa wielkości ekonomicznej ES	Zakres w euro (€)
			1	€< 2 000
1	Bardzo małe	2 000 ≤€< 8 000	2	2 000 ≤€< 4 000
			3	4 000 ≤€< 8 000
2	Małe	8 000 ≤€< 25 000	4	8 000 ≤€< 15 000
			5	15 000 ≤€< 25 000
3	Średnio-małe	25 000 ≤€< 50 000	6	25 000 ≤€< 50 000
4	Średnio-duże	50 000 ≤€< 100 000	7	50 000 ≤€< 100 000
5	Duże	100 000 ≤€< 500 000	8	100 000 ≤€< 250 000
			9	250 000 ≤€< 500 000
6	Bardzo duże	€≥ 500 000	10	500 000 ≤€< 750 000
			11	750 000 ≤€<1 000 000
			12	1 000 000 ≤€<1 500 000
			13	1 500 000 ≤€<3 000 000
			14	€≥3 000 000

Uwaga: Tabela 2.7-2 zawiera rozmiary wielkości ekonomicznej wyrażone w euro, natomiast dla uproszczenia zapisu we wszystkich następnych tabelach rozmiary prezentowane są w tysiącach euro.

3. Zmienne zawarte w „Wynikach Standardowych FADN”

3.1. Opis zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

„Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 tabel tematycznych:

1. Populacja i próba gospodarstw.
2. Wybrane informacje o produkcji.
3. Wartość produkcji.
4. Koszty.
5. Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa.
6. Salda dopłat i podatków.
7. Dochód na gospodarstwo rolne.
8. Dochód na osobę.
9. Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego.
10. Wskaźniki finansowe.

Opisy poszczególnych zmiennych są zgodne z zawartymi w „Wynikach Standardowych FADN” ([12], [15]). Natomiast ich zawartość w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni tytułom. Należy więc zwrócić uwagę na szczegółowy opis danej zmiennej (od Tabela 3.1-1 do Tabela 3.1-10). W kolumnie „*Symbol*” zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziesiętno-oznaczenie poszczególnych zmiennych.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych zmiennych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”, w dalszej części rozdziału zamieszczono ich objaśnienia w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono szczegółowe schematy obliczeń wybranych zmiennych prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 3.1-1 Populacja i próba gospodarstw

Symbol	Zmienna	Sposób obliczenia, uwagi
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej państwa członkowskiego na euro	Średni kurs wymiany krajowej waluty na euro w roku obrachunkowym. Obliczany jest jako średnia z miesięcznych kursów wymiany ważonych liczbą dni w miesiącu.

Tabela 3.1-2 Wybrane informacje o produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w wartości Standardowej Produkcji.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	Całkowite nakłady pracy ludzkiej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego = AWU wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 120 godz./rok. [SE015 + SE020]
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy ludzi w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach. [SE016 + SE021]
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych = FWU (głównie członków rodziny), wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	Nakłady pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażone w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w godzinach.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych) = (UAA). Na tę powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dodzierżawiona na jeden rok lub dłużej, ziemia użytkowana na zasadzie udziału w zbiorze z właścicielem, a także ugory i odłogi. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dodzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Powierzchnia wyrażona jest w hektarach (1 ha = 10 000 m ²).
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	Powierzchnia ziemi dodzierżawionej przez rolnika na podstawie umowy dzierżawnej na okres liczący co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna, orkisz, pszenica twarda, pszenżyto, żyto, jęczmień, owies, mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, zioła, oleiste i włókniste łącznie z nasionami, chmiel, tytoń, inne przemysłowe (łącznie z bawełną i trzciną cukrową).
SE042	Uprawy energetyczne	ha	Powierzchnia uprawy roślin energetycznych.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami wysokimi). Dotyczy powierzchni podstawowej (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów), nawet gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym. Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów.
SE050	Winnice	ha	Łącznie z młodymi nasadzeniami jeszcze nie plonującymi (bez szkółek).
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi), gaje oliwne, szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron. [SE055 + SE060 + SE065]
SE055	Sady	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z sadami tropikalnymi).
SE060	Gaje oliwne	ha	Drzewa oliwne.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Szkółki i pozostałe uprawy trwałe (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i uprawami trwałymi pod osłonami.
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne.
SE072	Odłogi	ha	Powierzchnia użytków rolnych, nieuprawiana w roku obrachunkowym, niekwalifikująca się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE073	Ugory	ha	Grunty orne czasowo nieużytkowane, które pozostają w dobrej kulturze oraz które kwalifikują się do otrzymania dotacji i innego wsparcia finansowego.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	Powierzchnia ta obejmuje: powierzchnię użytków rolnych, nieuprawianą w roku obrachunkowym, grunty orne czasowo nieużytkowane oraz trwałe użytki zielone nieużytkowane (TUZ) dla celów produkcyjnych ale uprawnione do dopłat. [SE072+SE073+TUZ]
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami leśnymi. Obszar ten nie jest ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” (SE025).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	Stan średni w roku: koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ⁵ . Nie są uwzględniane roje pszczół oraz pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (także samice bawole), które wycieliły się i głównie utrzymywane są dla produkcji mleka z przeznaczeniem na cele spożywcze. Nie ujmują się tu krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło (z wyjątkiem krów mlecznych).
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna pszenicy zwyczajnej i orkiszu z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Ilość wyprodukowanego ziarna kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach na hektar (100 kg/ha).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy), bez cieląt przeznaczonych do opasu, na 1 ha powierzchni paszowej. Średnia liczba jednostek przeliczeniowych (LU) z sumy: bydła (bez cieląt do opasu) oraz owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i odłogi. Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę ⁶	Produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje sprzedaż, przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta).

⁵ konie := 0,8 krowy mleczne := 1,0 maciory := 0,5
 cielęta na tucz := 0,4 krowy wybrakowane := 1,0 tuczniki := 0,3
 cielęta < 1 rok := 0,4 krowy pozostałe := 0,8 trzoda pozostała := 0,3
 byczki 1 - 2 lata := 0,7 matki kozie := 0,1 brojłery := 0,007
 jałówki 1 - 2 lata := 0,7 kozy pozostałe := 0,1 kury nioski := 0,014
 byki 2 lata := 1,0 matki owcze := 0,1 drób pozostały := 0,03
 jałówki hodow. := 0,8 owce pozostałe := 0,1 króliki := 0,02
 jałówki na tucz := 0,8 prosięta := 0,027

⁶ Stosuje się przelicznik 1 litr mleka = 1,031 kg.

Tabela 3.1-3 Wartość produkcji

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wynikającą ze zmiany cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem. [SE131/SE270]
SE135	Produkcja roślinna	zł	Obejmuje: sprzedaż, zużycie wewnętrzne, przekazanie do gospodarstwa domowego i różnicę stanu zapasów. [SE140 + SE145 + SE146 + SE150 + SE155 + SE160 + SE165 + SE170 + SE175 + SE180 + SE185 + SE190 + SE195 + SE200]
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	Wartość produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych z wyłączeniem ziemi oddzierżawionej oraz powierzchni użytków rolnych wyłączonych z produkcji. [SE135/(SE025-powierzchnia ziemi oddzierżawionej-SE074)]
SE140	Zboża	zł	Dotyczy upraw na ziarno.
SE145	Rośliny białkowe	zł	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielonkę z przeznaczeniem na pasze. Nie ujmie się tu warzyw i soi.
SE146	Uprawy energetyczne	zł	Wszystkie rośliny uprawiane na cele energetyczne.
SE150	Ziemniaki	zł	Wszystkie typy odmian – także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	zł	Dotyczy przede wszystkim korzeni. Nie ujmie się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśtoków otrzymanych z cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	zł	Rośliny oleiste i włókniste uprawiane na olej (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (łącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami uprawianymi na włókno).
SE170	Warzywa, kwiaty	zł	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane w uprawie polowej lub pod osłonami). Tu uwzględniona jest też wartość produkcji grzybów (mimo, że powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	zł	Owoce z drzew i krzewów uprawianych w uprawie polowej (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	zł	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	zł	Winogrona konsumpcyjne, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.), wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	zł	Oliwki konsumpcyjne, oliwki do produkcji oleju, olej i produkty uboczne z produkcji oleju z oliwek.
SE195	Uprawy pastewne	zł	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, trawa w uprawie polowej, łąki, pastwiska trwałe i niepielęgnowane, pozostałe uprawy pastewne. Tu wchodzi także produkcja z ugorów i odłogów (o ile taka występuje w gospodarstwie).

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych, bez zbóż, roślin białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nieujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami nieuwzględnione w SE170. Tu wlicza się także przyrost wartości młodych plantacji wieloletnich (do wejścia w plonowanie). Ustala się go na podstawie poniesionych kosztów.
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	Produkcja obejmuje wartość produkcji żywca oraz wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje: sprzedaż, różnicę wartości zwierząt (SE211) w roku obrachunkowym i przekazanie do gospodarstwa domowego. Pomniejsza się ją o zakup zwierząt. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. Różnica wartości zwierząt stada obrotowego obejmuje stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się także różnicę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i różnicę stanu zapasów. Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz, wełnę, jaja kurze, inne produkty zwierzęce (przychody z krycia, obornik, jaja innych ptaków itp.), a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz z miodu. [SE216 + SE220 + SE225 + SE230 + SE235 + SE240 + SE245 + SE251]
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	Wartość produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na jedną jednostkę przeliczeniową zwierząt. [SE206/SE080]
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	Różnica wartości zwierząt stada podstawowego i obrotowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Zmienna ta umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i przetworów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ujęte w saldzie dopłat i kar do produkcji mleka.
SE220	Żywiec wołowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego).
SE235	Żywiec drobiowy	zł	Obejmuje produkcję i różnicę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku).
SE240	Jaja	zł	W pozycji tej uwzględnione są tylko jaja kurze.
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	W tej pozycji ujęta jest wartość mleka i jego przetworów.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	Pozycja ta obejmuje: żywiec koński i inne zwierzęta niewymienione wyżej – np.: króliki, roje pszczele, zwierzęta futerkowe, ryby, strusie (z uwzględnieniem różnicy wartości zwierząt stadu obrotowego i podstawowego), a także wełnę i pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik czy mleko innych zwierząt), a także przychody z krycia i przychody z usługowego odchowu zwierząt. Różnica wartości stadu podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym też wliczana jest do tej pozycji.
SE256	Pozostała produkcja	zł	Do pozycji tej należą: czynsz za wydzierżawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrachunkowych, pozostałe produkty i przychody.
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego rolnika. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, np. produkty roślinne zużyte jako pasze dla zwierząt, a także jako nasiona i sadzeniaki. Produkty te uwzględnione są w rachunku produkcji ogółem a zarazem stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i materiału rozmnożeniowego.

Tabela 3.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE270	Koszty ogółem	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszt czynników zewnętrznych. Ujęte są tu koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrachunkowym. Uwzględnione są nakłady produktów potencjalnie towarowych wytworzonych w gospodarstwie rolnym ⁷ i zużytych w ramach działalności operacyjnej – do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i ziarnożernych). Podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane są przy obliczaniu sald dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. [SE275 + SE360 + SE365]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych i zużytych w procesie produkcji w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]

⁷ Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	Obejmują: koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki ochrony roślin, pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie produkcji leśnej. [SE285 + SE295 + SE300 + SE305 + SE310 + SE320 + SE330 + SE331]
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji roślinnej w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych. [(SE285 + SE295 + SE300 + SE305)/SE025]
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodnich. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej a nie do kosztów bezpośrednich (własne i obce).
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	Nasiona i sadzonki wyprodukowane i zużyte w gospodarstwie.
SE295	Nawozy	zł	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	zł	Środki ochrony roślin, pułapki i chwytaki, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w produkcji leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	Obejmują: analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię dodzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok, okazjonalny zakup płodów roślinnych (winogron itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych, usługi specjalistyczne do produkcji roślinnej itp.
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	Wartość kosztów bezpośrednich produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na 1 jednostkę przeliczeniową zwierząt. [(SE310 + SE320 + SE330)/SE080]
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	Pasze treściwe (łącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), pasze objętościowe, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchowu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz, niezaliczoną do powierzchni użytków rolnych (SE025) (własna i obca).
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, ale bez mleka wyssanego przez cielęta, jagnięta i kozłeta) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	Pasze dla zwierząt ziarnożernych (m.in. trzody chlewnej i drobiu) - wszystkie rodzaje (własna i obca).
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych wytworzone w gosp. rol.	zł	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem, innym niż wyssane przez cielęta, jagnięta i kozłeta) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy najemnej, usług i maszyn nie są tu włączone. Są one wykazane w innych – odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	Koszty ogólnogospodarcze związane z działalnością operacyjną, lecz nieuznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej. [SE340 + SE345 + SE350 + SE356]
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu narzędzi o małej wartości), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Remonty kapitałowe zaliczane są do działalności inwestycyjnej.
SE345	Energia	zł	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	zł	Koszty pracy wykonanej w ramach usług oraz koszt wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty ogólnogospodarcze powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (np. opłaty za prowadzenie księgowości, opłaty telefoniczne).
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrotowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE370	Wynagrodzenia	zł	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne pracowników najemnych. Nie wlicza się kwot otrzymanych przez pracowników zaliczanych do nieopłaconej siły roboczej.
SE375	Czynsze	zł	Czynsze za dodzierżawę ziemi, budynków i koszty opłat dzierżawnych.
SE380	Odsetki	zł	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania. Otrzymane dopłaty do odsetek muszą być odjęte.

Tabela 3.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi (płatnościami obszarowymi i dopłatami za odłogowanie ziemi) oraz wsparciem specjalnym do produkcji roślinnej. Dopłaty te nie zawierają jednolitej płatności obszarowej (SE631). [SE611 + SE612 + SE613]
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	Dopłaty dla producentów zbóż, roślin oleistych i białkowych (COP) oraz roślin energetycznych.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	zł	Dopłaty otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	Pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodnich i plantacji wieloletnich.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego. [SE616 + SE617 + SE618 + SE619]
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	Dopłaty do produkcji mleka pomniejszone o kary umowne za przekroczenie limitu produkcji mleka. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące krów mlecznych oraz produkcji mleka.
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	Dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, za młode byczki, za krowy mamki. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące pozostałej produkcji bydłowej.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego. W pozycji tej ujmowane jest również wsparcie specjalne dotyczące produkcji owiec i kóz.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej, w tym również wsparcie specjalne (w sytuacji kiedy otrzymanych dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	Dopłaty rolnośrodowiskowe.

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA).
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty za dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów UE, do usług doradztwa rolniczego, dopłaty do poprawy jakości produktów rolniczych, do szkoleń, do zalesiania i do zachowania równowagi ekologicznej środowiska leśnego.
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich obejmują: dopłaty rolnośrodowiskowe, dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji rolniczej (LFA), pozostałe dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich uwzględniające dopłaty ze środków krajowych. W zmiennej tej zawiera się m.in.: SE621, SE622, SE623.
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	Dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego z wyłączeniem dopłat do wynagrodzeń, czynszów, podatków i odsetek.
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	Dopłaty do wynagrodzeń, czynszów i odsetek.
SE630	Płatności "decoupled"	zł	Jednolite płatności obszarowe oraz dodatkowe płatności. [SE631 + SE632]
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	Tylko dla starych państw członkowskich.
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	Tylko dla nowych państw członkowskich (bez Malty i Słowenii).
SE650	Wsparcie specjalne	zł	Wsparcie specjalne przyznawane na podstawie art. 68 rozporządzenia (EC) Nr 73/2009.
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty.

Tabela 3.1-6 Salda dopłat i podatków

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie dopłat „należnych”. [SE610 + SE615 + SE624 + SE625 + SE626 + SE630 + SE699]

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	Podstawową zasadą, odnoszącą się do wszystkich zapisów jest ewidencja danych według wartości netto (bez VAT). Zasada ta nie stwarza kłopotu w przypadku gdy rolnik jest podatnikiem VAT na zasadach ogólnych. W przypadku gdy obowiązuje system rolniczy, różne kwoty VAT powinny być ewidencjonowane w taki sposób, aby przy obliczaniu wyników, wszelkie korzyści z uczestnictwa w krajowym systemie VAT dla rolnictwa mogły zostać uwzględnione. Saldo VAT dla działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oblicza się odejmując od kwoty VAT należnego zryczałtowaną kwotę VAT naliczonego.
SE390	Podatki	zł	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT gospodarstwa rolnego i podatków osobistych rolnika), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków. Dopłaty do podatków nie są ujmowane.
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka, kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	Dopłaty do inwestycji.
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	Rekompensata może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozłożona na okres kilku lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	Podatek VAT zapłacony od inwestycji.

Tabela 3.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE131	Produkcja ogółem	zł	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje: sprzedaż, przekazania do gospodarstwa domowego, zużycie na potrzeby gospodarstwa rolnego, różnicę stanu zapasów, różnicę wartości zwierząt wywołaną zmianą cen a pomniejszona jest o zakup zwierząt. [SE135 + SE206 + SE256]
SE275	Zużycie pośrednie	zł	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym. [SE281 + SE336]
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego. [SE605 + SE395 - SE390]
SE410	Wartość dodana brutto	zł	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, a następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. [SE131 - SE275 + SE600]

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE360	Amortyzacja	zł	Amortyzacja środków trwałych własnych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy: plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi, lasów, kwot i limitów produkcyjnych oraz aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto	zł	Opłata za zaangażowanie czynników wytwórczych do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników wytwórczych. Oblicza się go przez odjęcie amortyzacji od wartości dodanej brutto.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	Koszty zaangażowania obcych czynników wytwórczych (pracy, ziemi i kapitału) w procesie produkcyjnym. Do tych kosztów zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki. [SE370 + SE375 + SE380]
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	Dopłaty i podatki niemające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i rekompensat za rezygnację z produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną). [SE406 + SE407 - SE408]
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	Opłata za zaangażowanie własnych czynników wytwórczych (w przypadku gospodarstw posiadających osobowość prawną tylko ziemi i kapitału) do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz opłata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym. Dochód ten oblicza się przez odjęcie salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji oraz kosztu czynników zewnętrznych od wartości dodanej netto. [SE415 - SE365 + SE405]

Tabela 3.1-8 Dochód na osobę

Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/ AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy). [SE415/SE010]
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/ FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). Obliczona tylko dla gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015>0). [SE420/SE015]

Tabela 3.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE436	Aktywa ogółem	zł	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność rolnika. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa obrotowe. [SE441 + SE465]
SE441	Aktywa trwałe	zł	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego, nasadzenia leśne oraz maszyny i urządzenia, a także zwierzęta stada podstawowego. Ujmowane są tu również środki trwałe będące w fazie inwestycji. [SE446 + SE450 + SE455 + SE460]
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz lasy. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane w bilansie (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż). Ujmowane są tu również uprawy trwałe będące w fazie inwestycji.
SE450	Budynki	zł	Budynki i ich trwałe wyposażenie należące do rolnika. Ujmowane są tu również budynki będące w fazie inwestycji.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	Maszyny, ciągniki, samochody osobowe i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez narzędzi o małej wartości bądź o okresie użytkowania nieprzekraczającym jednego roku). Ujmowane są tu również maszyny, urządzenia i środki transportu będące w fazie inwestycji.
SE460	Stado podstawowe (płeć żeńska)	zł	Tu uwzględnia się: jałówki cielne, krowy mleczne, inne krowy w okresie rozrodu, matki kozie i owcze oraz maciory.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	Aktywa obrotowe obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe). [SE470 + SE475 + SE480]
SE470	Stado obrotowe	zł	Tu uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego).
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	Tu ujmuje się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego – bez plantacji nieowocujących (w tym wartość produkcji roślinnej w toku – cykl krótki).
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniew, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, należności krótkoterminowe, gotówka w kasie i na rachunku bankowym (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	Obejmują wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo- i krótkoterminowych. [SE490 + SE495]
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	Ujmowane są tu zobowiązania zaciągnięte na okres nieprzekraczający jednego roku.
SE501	Kapitał własny	zł	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem. [SE436 - SE485]

Tabela 3.1-10 Wskaźniki finansowe

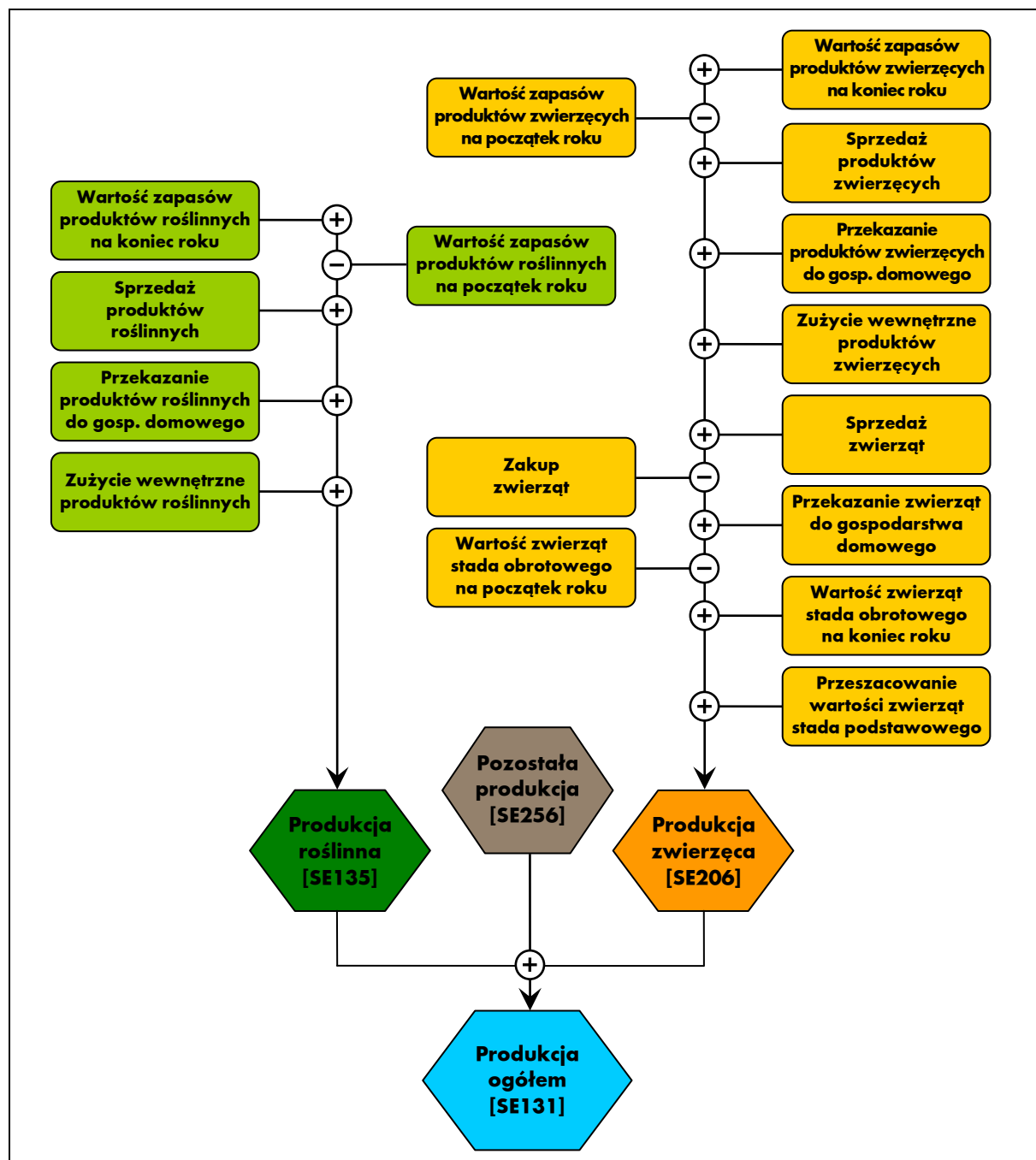
Symbol	Zmienna	J. m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego. [SE501 – SE501P ⁸]
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału gospodarstwa rolnego [(stan na początek roku + stan na koniec roku obrachunkowego)/2]. Na wartość kapitału gospodarstwa rolnego składa się wartość: zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Nie są ujmowane kwoty i inne prawa, które nie mogą być oddzielane od wartości ziemi. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana oddzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	zł	Inwestycje brutto to wartość zakupionych i wytworzonych środków trwałych pomniejszona o wartość sprzedanych oraz przekazanych nieodpłatnie środków trwałych w roku obrachunkowym + różnica wartości stada podstawowego.
SE521	Inwestycje netto	zł	Inwestycje brutto pomniejszone o obliczoną dla roku obrachunkowego wartość amortyzacji. [SE516 – SE360]
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności w ramach działalności operacyjnej. Przepływ pieniężny (1) obliczany jest w następujący sposób: sprzedaż produktów + inne przychody + sprzedaż zwierząt – koszty ogółem – koszty zakupu zwierząt + saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej + saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Przepływ pieniężny (2) obliczany jest w następujący sposób: Przepływ pieniężny (1) + sprzedaż środków trwałych - zakupy i inwestycje w środkach trwałych + stan zobowiązań na koniec roku – stan zobowiązań na początek roku.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem. [SE530/SE436]

⁸ SE501P = Kapitał własny na początek roku obrachunkowego.

3.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych kategorii ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem: http://ec.europa.eu/agriculture/rica/index_en.cfm [11].

Schemat 3 - 3-1 Rachunek wartości produkcji ogółem

Schemat 3 - 3-1 ilustruje rachunek wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

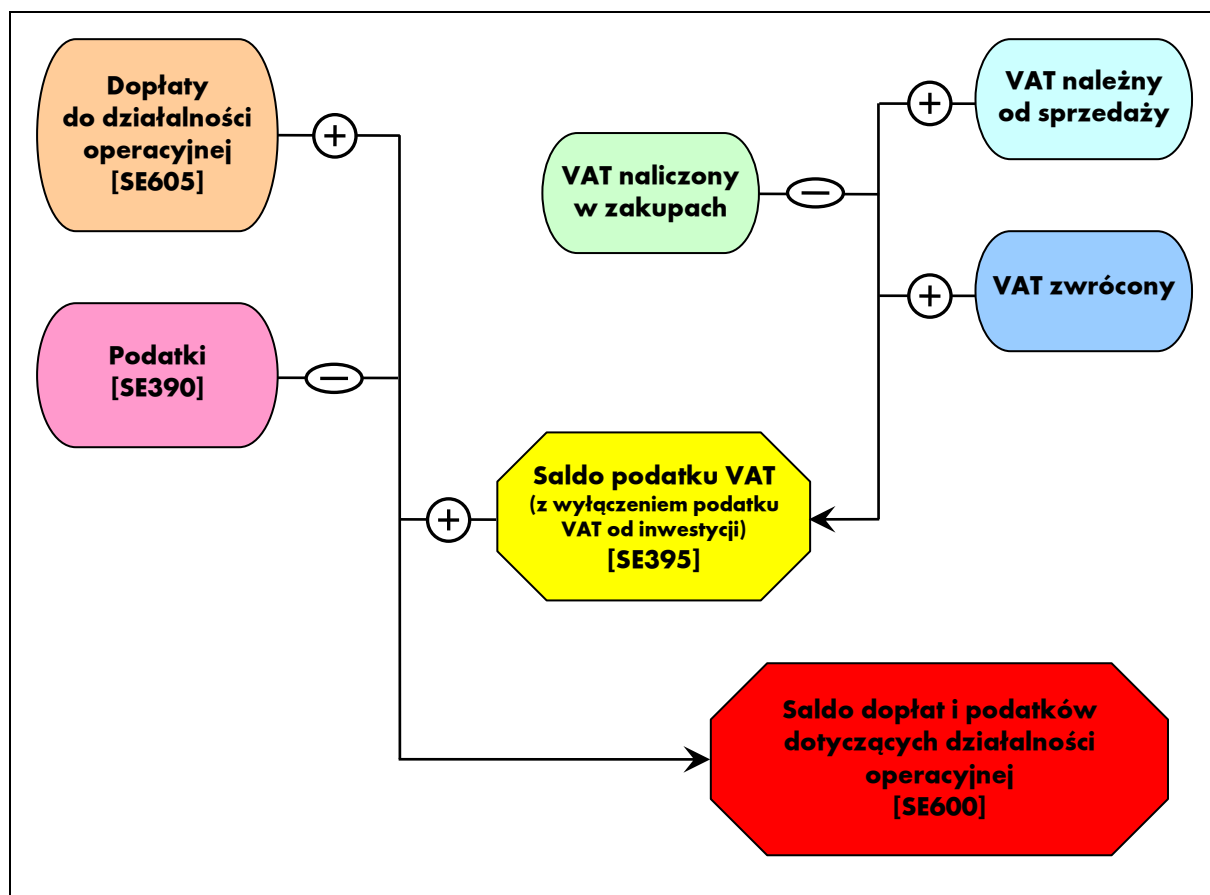
W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, różnica stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych nie wpływa na poziom określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 3 - 3-2 Rachunek różnicy wartości zwierząt stada podstawowego

$\text{REGIDX}_n = \frac{\text{Wk}_n}{\text{Lk}_n} \bigg/ \frac{\text{Wp}_n}{\text{Lp}_n}$	gdzie: REGIDX - index cen; Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego; n - grupa zwierząt; Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego; Wp - wartość na początek roku obrachunkowego; Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego; LVVAL - różnica wartości zwierząt.
$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{\text{WK}_n}{\text{REGIDX}_n} - \text{Wp}_n \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$	

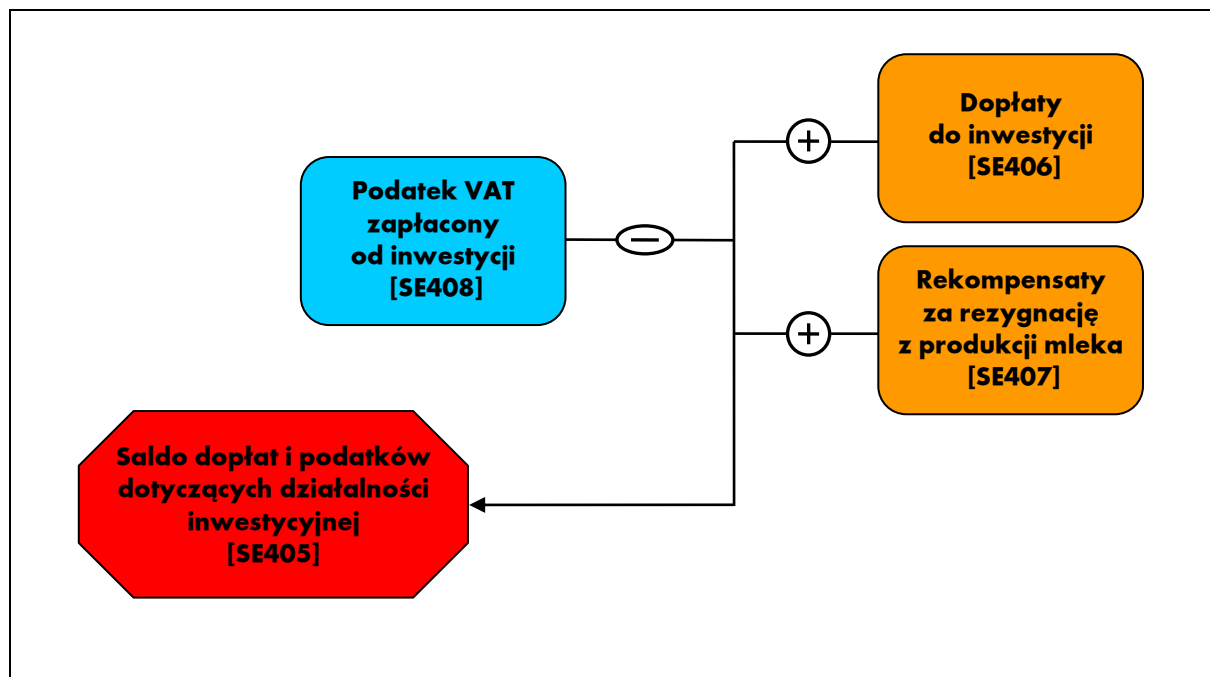
W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest różnica wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego. Różnica wartości zwierząt stada podstawowego spowodowana jest zmianą cen w roku obrachunkowym oraz zmianą liczby zwierząt. W przypadku stada obrotowego różnica wartości zwierząt obliczana jest jako różnica pomiędzy stanem końcowym a stanem początkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego i obrotowego została wyodrębniona jako zmienna SE211. Umożliwia to uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

Schemat 3 - 3-3 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

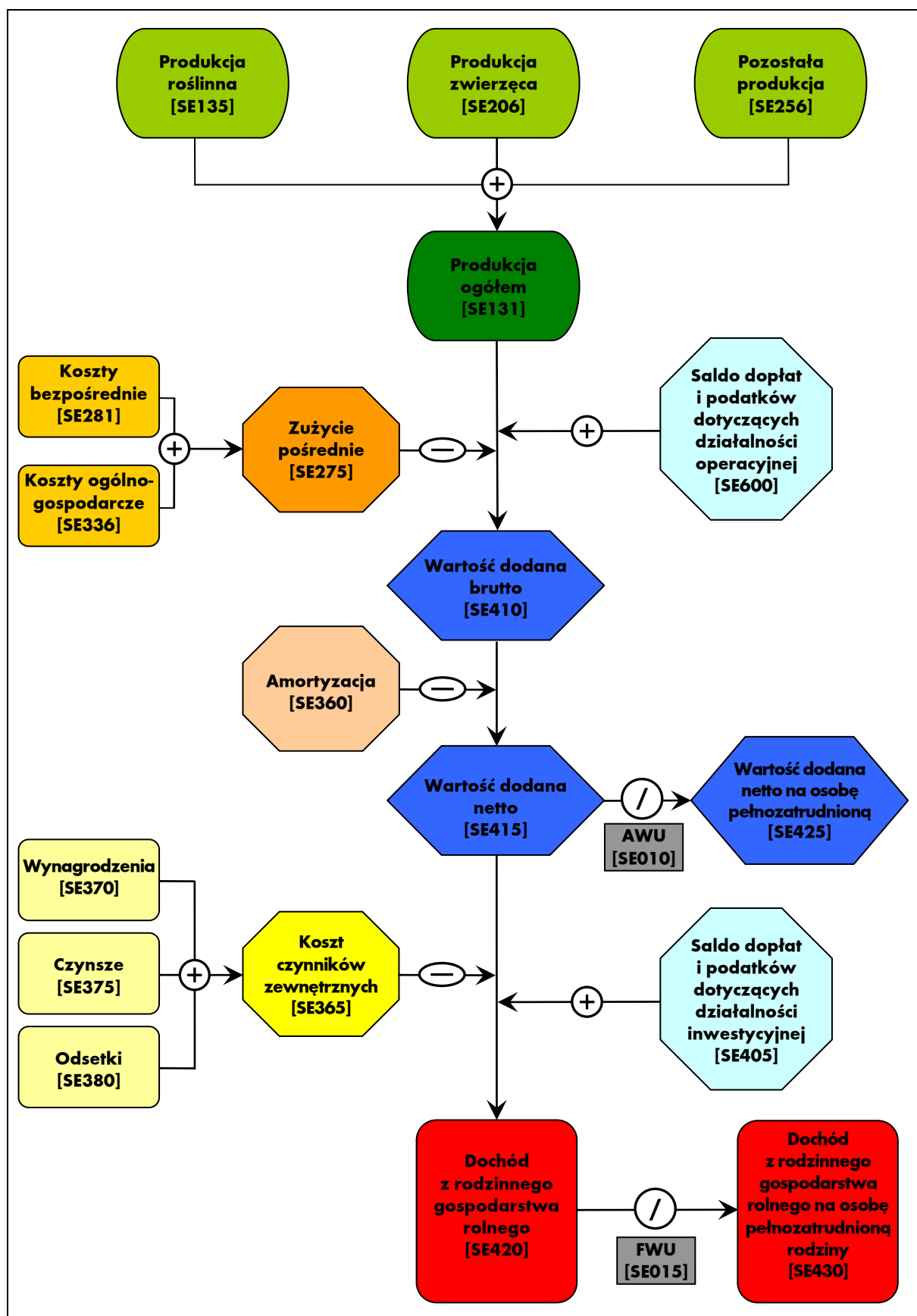
Podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej pominięte są w grupie kosztów (patrz: Tabela 3.1-4 – pozycja zużycie pośrednie). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetem (patrz: Tabela 3.1-6 – oraz Schemat 3 - 3-3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 3 - 3-4 Rachunek salda dopłat i podatków dotyczących działalności inwestycyjnej

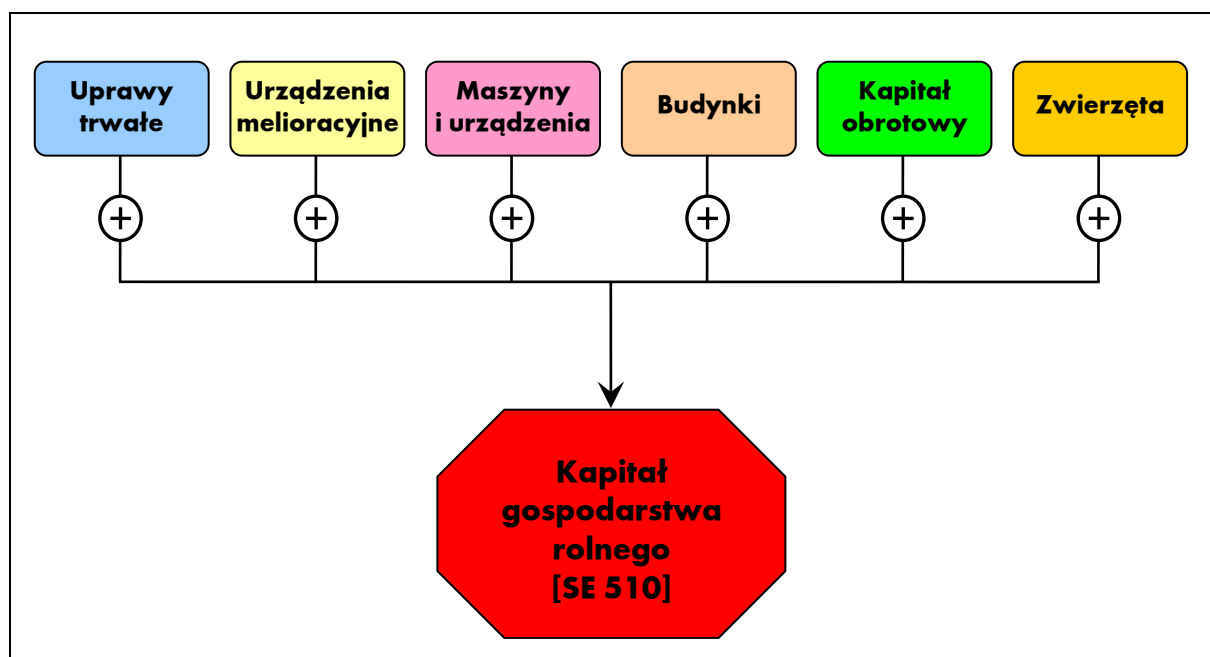
Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

Schemat 3 - 3-5 Rachunek dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

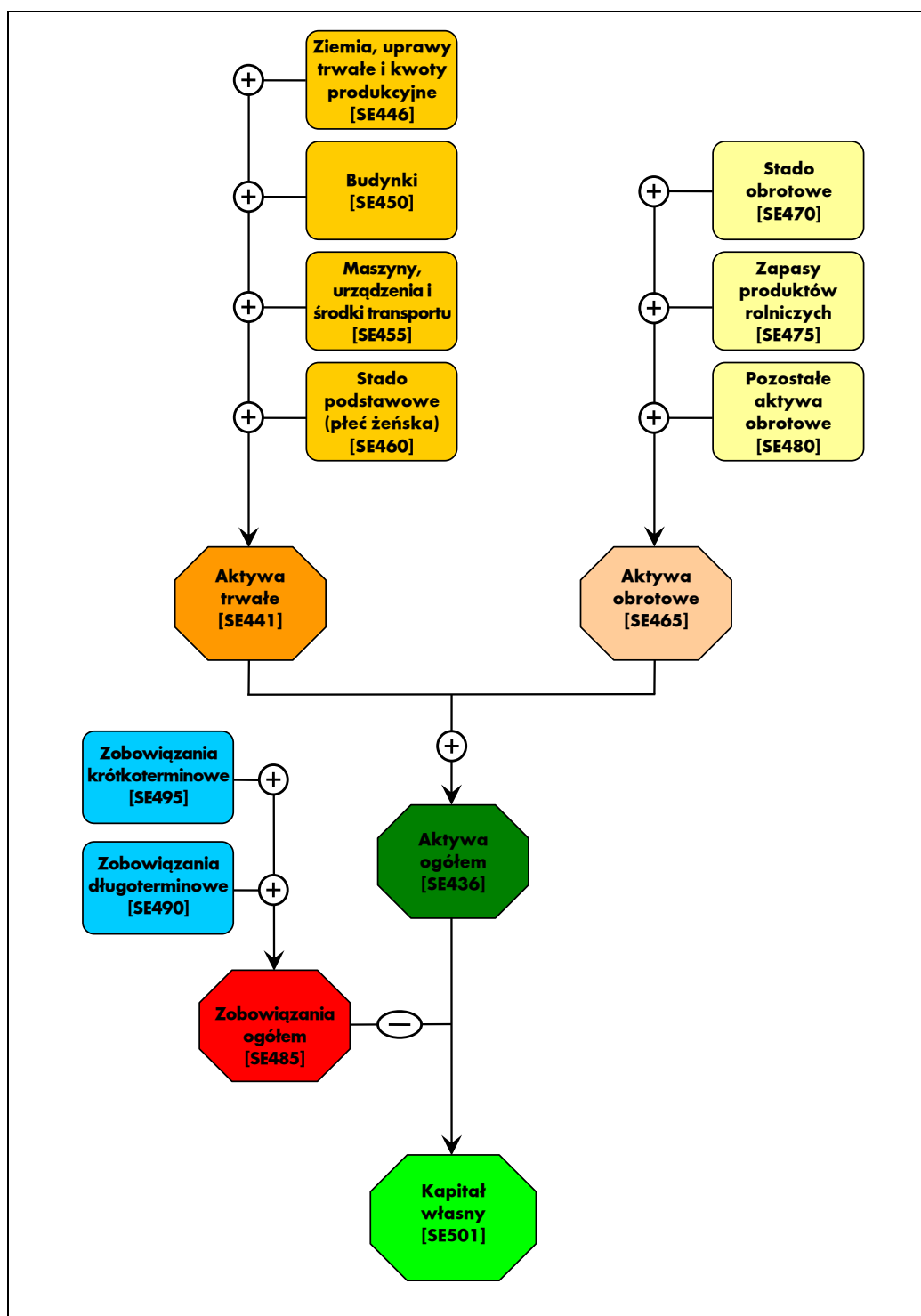
Schemat 3 - 3-5 przedstawia rachunek poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką ekonomiczną jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych oraz dodaje saldo dopłat i podatku dotyczących działalności inwestycyjnej. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 3 - 3-6 Rachunek kapitału gospodarstwa rolnego

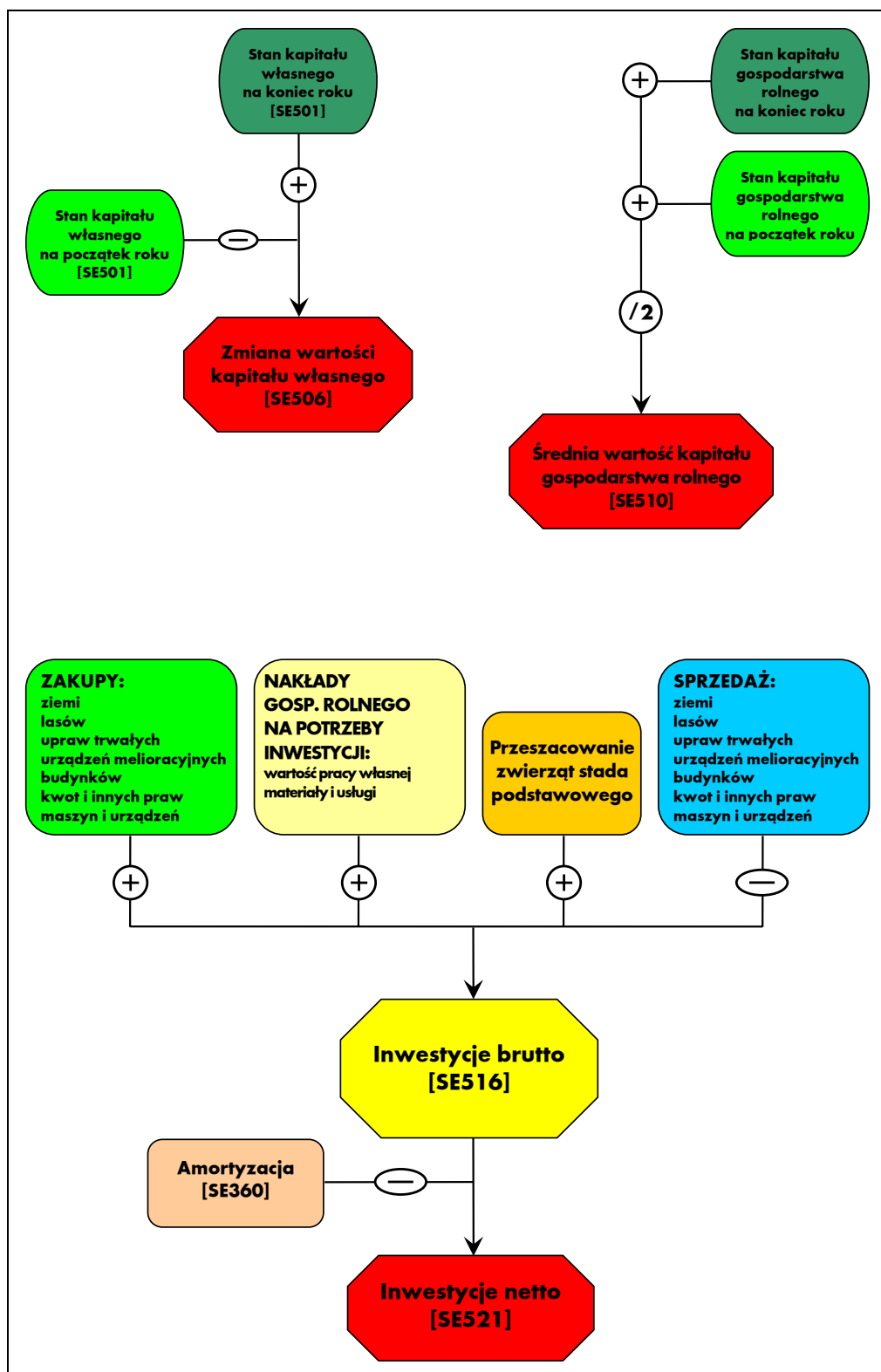
Schemat 3 - 3-6 ilustruje rachunek kapitału gospodarstwa rolnego według ustaleń metodycznych FADN. Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

Schemat 3 - 3-7 Bilans finansowy gospodarstwa rolnego

Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup i aktywa obrotowe – składające się z 3 grup. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 3 - 3-8 Rachunek wybranych wskaźników bilansowych i finansowych

Na schemacie zaprezentowany jest rachunek czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany wartości kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

4. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

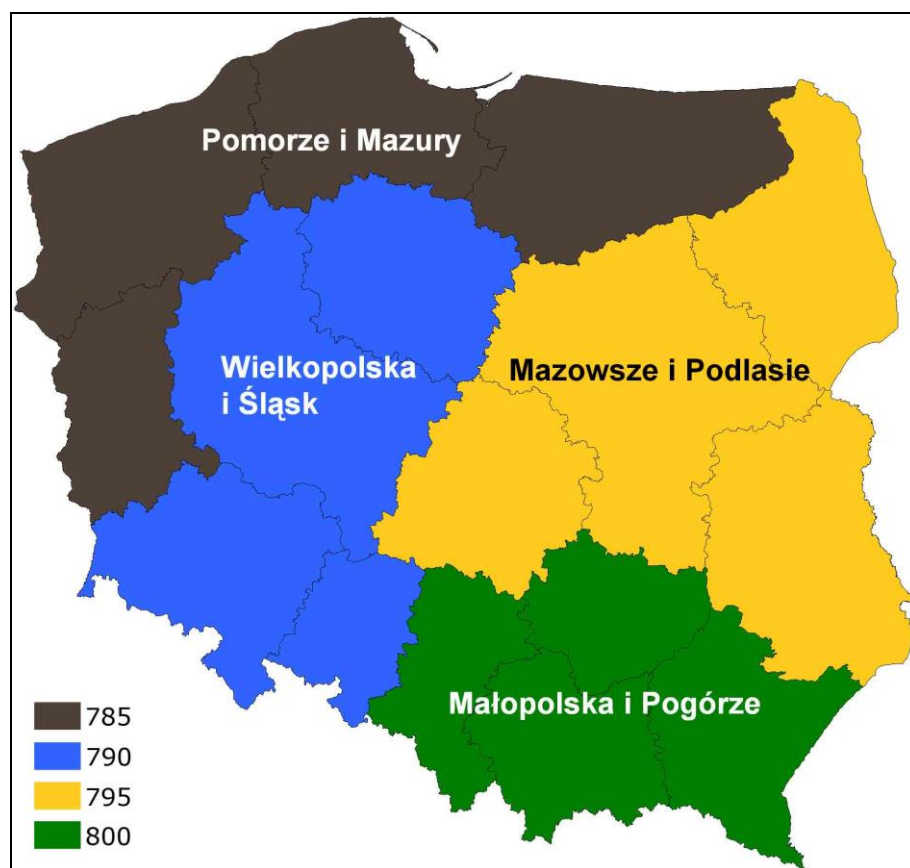
4.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Na podstawie danych Powszechnego Spisu Rolnego'2002 (PSR'2002) oraz Badań Użytkowania Gruntów, Powierzchni Zasiewów, Pogłowia Zwierząt Gospodarskich oraz Charakterystyki Gospodarstwa Rolnego (R-CzSR'2005 i R-SGR'2007) określono liczbę gospodarstw, które posiadały wielkość ekonomiczną większą, bądź równą 4 000 euro (738 073 gospodarstwa) [9]. Wielkość ta jest minimalną wielkością ekonomiczną gospodarstw włączonych do pola obserwacji Polskiego FADN.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte współczynniki Standardowej Produkcji SO „2004”, obowiązujące od 2010 roku. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ-PIB przy udziale ekspertów z IUNG, SGGW oraz z innych instytucji. Obliczono zestawy współczynników SO „2004” dla czterech wydzielonych w Polsce regionów FADN o numerach: 785, 790, 795, 800 [10].

Mapa 4-1 Podział Polski na regiony FADN

Źródło: Rozporządzenie Komisji nr 1291/2009 z 18 grudnia 2009 r. dotyczące wyboru gospodarstw przekazujących dane do celów określania dochodów gospodarstw rolnych [7].

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ-PIB na podstawie odpowiednich wytycznych Unii Europejskiej – Rozporządzenie Komisji EEC/2008/1242 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych (Dz. U. L 335, 13.12.2008) [3], [4], [16].

4.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w ramach Polskiego FADN

W zbiorze znajduje się 3 997 indywidualnych gospodarstw oraz 17 gospodarstw osób prawnych. Te 4 014 gospodarstw rolnych jest statystycznie reprezentatywną próbą pod względem typu rolniczego i klasy wielkości ekonomicznej oraz regionu FADN dla pola obserwacji Polskiego FADN liczącego 344 183 gospodarstwa towarowe w regionie 795.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość w ramach Polskiego FADN w 2012 roku (patrz: Tabela 4.2-2) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy (patrz: Tabela 4.2-1).

Różnica między liczbą gospodarstw w polu obserwacji zaprezentowaną w tabeli 4.2-1 a w tabelach 5.1-1 i 5.2-1 wynika z zastosowanego systemu ważenia.

Tabela 4.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w polu obserwacji obejmujących region 795 według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	9 198	6 566	1 369	565	201	18	17 917
	Uprawy ogrodnicze (2)	1 879	4 194	2 568	1 249	683	49	10 622
	Uprawy trwałe (4)	6 056	7 999	594	79	32	1	14 761
	Krowy mleczne (5)	14 924	30 638	9 260	1 517	204	9	56 552
	Zwierzęta trawożerne (6)	7 157	6 123	1 118	281	47	2	14 728
	Zwierzęta ziarnożerne (7)	4 732	7 789	2 902	1 407	1 506	143	18 479
	Mieszane (8)	100 124	101 148	8 662	952	208	30	211 124
	RAZEM (€>=4)	144 070	164 457	26 473	6 050	2 881	252	344 183

Źródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2002 roku; klasyfikacja z użyciem SO „2004”; kurs wymiany 1 euro = 4,3177 zł).

Pomimo określenia klasy gospodarstw bardzo małych (od 2 000 do 8 000 euro) należy pamiętać, że w grupie tych gospodarstw znajdują się gospodarstwa o wielkości ekonomicznej nie mniejszej niż 4 000 euro (zgodnie z progiem włączającym gospodarstwa do badań Polskiego FADN).

Tabela 4.2-2 Rozkład badanych⁹ gospodarstw rolnych według typów rolniczych i klas wielkości ekonomicznej

		Klasy według ES6						RAZEM
		Bardzo małe (2<=€<8)	Małe (8<=€<25)	Średnio-małe (25<=€<50)	Średnio-duże (50<=€<100)	Duże (100<=€<500)	Bardzo duże (€>=500)	
Typy według TF8	Uprawy polowe (1)	126	255	88	29	13	0	511
	Uprawy ogrodnicze (2)	3	38	38	44	37	1	161
	Uprawy trwałe (4)	41	177	44	8	1	1	272
	Krowy mleczne (5)	47	475	493	197	23	0	1 235
	Zwierzęta trawożerne (6)	39	134	60	18	4	2	257
	Zwierzęta ziarnożerne (7)	25	94	89	98	95	3	404
	Mieszane (8)	266	654	182	53	15	4	1 174
	RAZEM	547	1 827	994	447	188	11	4 014

4.3. Udostępnianie danych

4.3.1. Udostępnianie danych z europejskiego FADN

Dane FADN zagregowane w formie Wyników Standardowych są dostępne w publicznej bazie danych na stronie europejskiego FADN (w języku angielskim, niemieckim lub francuskim).

Użytkownik ma do wyboru dwie możliwości:

1. Stworzenie własnego raportu z danymi według zdefiniowanych przez siebie kryteriów
http://ec.europa.eu/agriculture/rica//database/database_en.cfm.
2. Pobranie gotowego pliku z danymi
http://ec.europa.eu/agriculture/rica//database/consult_std_reports_en.cfm.

4.3.2. Udostępnianie danych z Polskiego FADN

IERiGŻ-PIB dysponuje danymi rachunkowymi:

- z indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolną (systematyczne zapiski w ciągu roku obrachunkowego w tzw. Książkach Rachunkowości Rolnej).
- z gospodarstw rolnych prowadzonych przez osoby prawne. Dane te pochodzą z ankiety przeprowadzanej raz w roku.

IERiGŻ-PIB udostępnia tylko dane rachunkowe (tzn. dot. działalności rolniczej i pozarolniczej prowadzonej przez gospodarstwa rolne). Dane osobowe nie są udostępniane.

Dane rachunkowe udostępniane w celu dokonywania analiz ekonomicznych gospodarstw rolnych oraz oceny sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.

⁹ Dane z tych gospodarstw posłużyły do wykonania opracowania.

Dane udostępniane są w publikacjach IERiGŻ-PIB i na indywidualny wniosek¹⁰.

Dane w publikacjach IERiGŻ-PIB są zagregowane i prezentowane według standardowych klasyfikacji gospodarstw rolnych stosowanych w UE i Polsce.

IERiGŻ-PIB udostępnia również dane w postaci szeregów czasowych według różnych grupowań, a także z uwzględnieniem zmian metodycznych¹¹.

¹⁰ Więcej informacji nt. zasad udostępniania danych znaleźć można na stronie www.fadn.pl.

¹¹ Pobieranie Wyników Standardowych w postaci szeregów czasowych możliwe jest ze strony www.fadn.pl.

5. Wyniki Standardowe uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w Polskim FADN w 2012 r.

Przedstawione wyniki są reprezentatywne dla pola obserwacji FADN i są średnimi ważonymi dla określonej grupy gospodarstw rolnych.

W przypadku zmiennej: dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (SE430), zaprezentowano wyniki tylko z gospodarstw rolnych, w których występują nakłady pracy własnej (SE015) (patrz: Tabela 5.1-8 oraz Tabela 5.2-8).

5.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Tabela 5.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Uprawy trwale	Krowy mleczne	Zwierzęta trawożerne	Zwierzęta ziarnożerne	Mieszane
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		344 166	17 899	10 610	14 788	50 101	21 172	18 479	211 117
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		4 014	511	161	272	1 235	257	404	1 174
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		4,1847	4,1847	4,1847	4,1847	4,1847	4,1847	4,1847	4,1847

Tabela 5.1-2 Wybrane informacje o produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Uprawy trwałe	Krowy mleczne	Zwierzęta trawożerne	Zwierzęta ziarnożerne	Mieszane
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	14 978,9	14 452,2	38 601,5	12 279,2	19 319,3	12 038,5	36 784,0	11 381,7
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,707	1,832	2,199	2,248	1,741	1,590	1,686	1,640
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 826	4 078	4 923	4 996	3 989	3 566	3 802	3 656
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,586	1,441	1,665	1,429	1,718	1,559	1,579	1,578
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 569	3 248	3 790	3 258	3 941	3 501	3 573	3 525
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,121	0,391	0,534	0,819	0,023	0,031	0,108	0,062
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	257	831	1 133	1 738	48	65	229	131
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	15,5	30,1	7,2	9,2	17,9	16,1	18,0	14,2
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolnych	ha	3,0	8,6	0,8	0,6	4,3	3,1	4,4	2,4
SE035	Zboża	ha	9,17	19,84	3,52	1,31	7,40	7,30	15,21	9,18
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,30	7,00	0,37	0,16	0,51	0,57	1,23	1,21
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,24	1,19	1,34	0,19	0,03	0,04	0,06	0,20
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,43	0,10	0,45	6,89	0,02	0,01	0,06	0,18
SE055	Sady	ha	0,43	0,10	0,37	6,89	0,02	0,01	0,06	0,18
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	Uprawy pastewne	ha	4,12	1,67	0,98	0,26	9,90	8,06	1,09	3,26
SE072	Odłogi	ha	0,15	0,16	0,34	0,36	0,07	0,11	0,18	0,15
SE073	Ugory	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,19	0,30	0,53	0,41	0,07	0,11	0,36	0,17
SE075	Lasy	ha	1,30	1,01	0,65	0,80	1,58	1,83	1,17	1,28
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	10,8	0,9	0,8	0,1	18,2	12,2	37,0	8,6
SE085	Krowy mleczne	LU	3,12	0,15	0,21	0,01	12,40	2,59	0,23	1,84
SE090	Pozostałe bydło	LU	2,99	0,36	0,29	0,01	5,53	8,23	0,50	2,65
SE095	Ówce i kozy	LU	0,06	0,03	0,00	0,00	0,00	0,28	0,00	0,07
SE100	Trzoda chlewna	LU	4,18	0,27	0,30	0,03	0,26	0,26	33,43	3,75
SE105	Drób	LU	0,25	0,06	0,03	0,00	0,00	0,03	2,80	0,16
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	43,3	47,0	42,3	37,6	40,6	43,3	47,2	41,3
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	83,2	80,0	95,4	79,1	85,2	76,6	91,7	85,2
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,43	0,27	0,37	0,03	1,80	1,34	0,56	1,32
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	4 459	4 053	3 068	1 837	5 011	4 472	3 490	3 597

Tabela 5.1-3 Wartość produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Uprawy trwałe	Krowy mleczne	Zwierzęta trawożerne	Zwierzęta ziarnożerne	Mieszane
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	92 684	150 709	140 412	126 482	113 188	59 429	229 309	69 509
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,24	1,36	1,35	1,43	1,30	1,01	1,24	1,19
SE135	Produkcja roślinna	zł	48 607	145 429	136 842	125 274	24 141	21 930	59 374	38 132
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	3 183	4 880	20 589	14 209	1 352	1 372	3 364	2 718
SE140	Zboża	zł	25 770	76 861	8 301	3 526	18 894	18 054	49 233	24 227
SE145	Rośliny białkowe	zł	662	2 515	196	426	243	549	812	642
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE150	Ziemniaki	zł	3 304	9 511	777	262	2 252	1 862	2 097	3 618
SE155	Buraki cukrowe	zł	1 298	8 641	0	0	372	231	1 561	1 136
SE160	Rośliny oleiste	zł	2 044	18 393	462	181	267	256	3 306	1 358
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	728	4 623	0	86	226	140	37	718
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	7 268	19 674	119 763	4 058	507	778	1 131	3 580
SE175	Owoce	zł	6 320	1 057	3 718	114 292	89	73	112	1 982
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE195	Uprawy pastewne	zł	502	1 728	579	458	1 245	-225	487	295
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	710	2 424	3 046	1 985	45	212	599	575
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	43 159	3 169	2 455	147	88 509	36 474	168 913	30 509
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	4 011	3 661	2 908	2 833	4 856	2 984	4 563	3 536
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	569	-452	-155	-18	1 151	237	2 588	452
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	15 290	592	767	14	70 847	12 802	820	6 668
SE220	Żywiec wołowy	zł	8 812	1 068	729	21	16 448	20 573	1 525	8 137
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	15 891	1 010	866	76	866	733	134 358	13 732
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	68	40	0	0	6	294	0	77
SE235	Żywiec drobiowy	zł	1 827	-9	1	0	11	89	25 140	767
SE240	Jaja	zł	464	476	108	5	7	73	3 980	353
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	13	1	0	0	0	0	0	22
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	793	-9	-16	31	326	1 910	3 089	753
SE256	Pozostała produkcja	zł	918	2 111	1 115	1 060	538	1 025	1 021	867
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 594	942	866	568	1 294	1 139	1 644	1 870
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	14 835	4 815	1 762	273	16 066	13 575	39 237	15 060

Tabela 5.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwałe	mleczne	trawożerne	ziarnożerne	
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE270	Koszty ogółem	zł	75 024	111 214	104 327	88 743	87 297	59 120	184 286	58 640
SE275	Zużycie pośrednie	zł	55 932	75 301	69 981	42 501	66 008	42 511	159 469	44 417
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	38 142	45 688	39 043	22 371	44 432	26 525	135 658	29 698
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	952	1 446	5 228	2 413	779	554	992	781
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	3 740	10 108	19 016	1 664	2 803	2 235	4 221	2 909
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	1 687	3 234	560	379	1 324	1 324	2 053	1 795
SE295	Nawozy	zł	7 423	23 427	8 272	6 989	8 415	4 823	10 085	5 846
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 502	8 538	3 152	11 228	1 383	919	3 053	1 723
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 055	1 445	7 102	2 387	1 365	936	504	611
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	2 177	2 508	1 776	1 977	1 671	1 441	3 182	2 157
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	9 411	931	762	33	26 345	15 630	1 784	7 248
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 520	733	669	29	14 223	11 766	1 106	5 879
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	12 575	1 068	671	66	698	613	110 606	10 462
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 638	750	527	45	500	509	36 152	7 394
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 435	171	67	4	3 422	1 369	5 405	899
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	1	0	0	0	0	1
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	17 790	29 613	30 938	20 130	21 576	15 986	23 810	14 719
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	4 763	6 534	4 919	5 285	6 212	4 606	6 417	4 096
SE345	Energia	zł	8 560	16 592	18 901	10 116	9 949	7 001	12 271	6 752
SE350	Usługi	zł	2 355	3 168	2 945	1 109	3 033	2 388	2 533	2 163
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 112	3 319	4 174	3 619	2 382	1 991	2 589	1 707
SE360	Amortyzacja	zł	15 120	23 969	20 490	29 933	18 428	14 020	19 380	12 016
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 971	11 944	13 856	16 309	2 862	2 589	5 438	2 207
SE370	Wynagrodzenia	zł	2 403	7 222	12 164	15 022	436	1 171	2 482	1 203
SE375	Czynsze	zł	738	2 609	356	176	1 183	600	1 121	513
SE380	Odsetki	zł	830	2 114	1 336	1 111	1 244	819	1 835	491

Tabela 5.1-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	ziarnożerne	
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 640	39 470	8 056	10 642	21 884	21 749	21 350	18 277
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	315	1 372	77	17	158	145	60	334
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	6	88	0	0	10	0	0	0
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	182	57	11	5	157	205	8	232
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	174	48	11	5	157	132	8	227
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	8	9	0	0	0	73	0	5
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	1 177	3 280	189	519	668	1 927	915	1 163
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	1 805	1 950	579	673	2 329	2 372	1 984	1 737
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	639	1 688	125	470	959	1 317	179	484
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	3 621	6 919	893	1 661	3 955	5 616	3 078	3 383
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	556	1 340	221	292	572	482	878	500
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE630	Płatności "decoupled"	zł	11 318	22 034	5 246	6 756	13 121	11 782	13 189	10 396
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	11 318	22 034	5 246	6 756	13 121	11 782	13 189	10 396
SE650	Wsparcie specjalne	zł	490	1 342	88	22	304	350	69	566
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	3 649	7 749	1 608	1 911	3 921	3 519	4 135	3 432

Tabela 5.1-6 Salda dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	ziarnożerne	
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 799	37 832	7 590	11 586	21 407	20 517	21 358	17 238
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 640	39 470	8 056	10 642	21 884	21 749	21 350	18 277
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	82	597	218	1 875	317	-489	967	-169
SE390	Podatki	zł	924	2 235	684	932	794	743	959	870
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-165	714	-1 181	-1 443	505	-281	566	-311
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	877	2 825	494	993	1 731	920	1 712	442
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 042	2 111	1 676	2 435	1 226	1 201	1 146	753

Tabela 5.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	ziarnożerne	
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE131	Produkcja ogółem	zł	92 684	150 709	140 412	126 482	113 188	59 429	229 309	69 509
SE275	Zużycie pośrednie	zł	55 932	75 301	69 981	42 501	66 008	42 511	159 469	44 417
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 799	37 832	7 590	11 586	21 407	20 517	21 358	17 238
SE410	Wartość dodana brutto	zł	55 551	113 240	78 022	95 567	68 587	37 435	91 198	42 330
SE360	Amortyzacja	zł	15 120	23 969	20 490	29 933	18 428	14 020	19 380	12 016
SE415	Wartość dodana netto	zł	40 430	89 271	57 531	65 633	50 160	23 415	71 819	30 314
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 971	11 944	13 856	16 309	2 862	2 589	5 438	2 207
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-165	714	-1 181	-1 443	505	-281	566	-311
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	36 294	78 041	42 494	47 882	47 803	20 545	66 946	27 796

Tabela 5.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy	Uprawy	Uprawy	Krowy	Zwierzęta	Zwierzęta	Mieszane
				polowe	ogrodnicze	trwale	mleczne	trawożerne	ziarnożerne	
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	23 682	48 735	26 164	29 196	28 812	14 727	42 585	18 489
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	22 615	54 023	25 526	33 497	27 821	13 795	37 787	17 538

Tabela 5.1-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Uprawy trwale	Krowy mleczne	Zwierzęta trawożerne	Zwierzęta ziarnożerne	Mieszane
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE436	Aktywa ogółem	zł	559 516	905 191	462 975	733 941	708 174	581 958	731 684	470 244
SE441	Aktywa trwałe	zł	493 360	798 657	423 959	651 925	630 705	510 534	624 712	414 043
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	272 431	474 613	164 154	353 794	318 383	290 212	300 708	239 869
SE450	Budynki	zł	123 382	134 162	170 230	189 012	143 034	121 496	194 870	104 785
SE455	Maszyzny, urządzenia i śr. transportu	zł	84 720	189 276	88 522	109 083	125 516	83 400	120 772	61 254
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	12 826	606	1 054	35	43 772	15 426	8 363	8 136
SE465	Aktywa obrotowe	zł	66 156	106 534	39 016	82 016	77 468	71 423	106 972	56 201
SE470	Stado obrotowe	zł	14 838	1 585	1 181	99	17 073	30 079	39 625	13 451
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	29 620	52 292	15 913	42 787	33 156	26 103	32 968	26 684
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	21 699	52 657	21 922	39 130	27 240	15 241	34 379	16 065
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	21 462	61 940	32 234	35 850	30 311	19 955	49 634	12 067
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	15 619	47 067	23 766	25 393	22 587	13 873	36 903	8 517
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	5 843	14 874	8 468	10 457	7 724	6 083	12 731	3 549
SE501	Kapitał własny	zł	538 054	843 251	430 741	698 091	677 863	562 002	682 050	458 177

Tabela 5.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Uprawy trwale	Krowy mleczne	Zwierzęta trawożerne	Zwierzęta ziarnożerne	Mieszane
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	10 376	46 694	2 297	8 946	18 993	6 116	23 974	4 995
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	292 656	423 754	305 158	466 488	386 484	297 367	425 149	234 400
SE516	Inwestycje brutto	zł	16 349	58 521	18 272	26 838	25 158	16 488	26 643	8 936
SE521	Inwestycje netto	zł	1 228	34 552	-2 219	-3 096	6 730	2 469	7 263	-3 080
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	46 377	94 845	59 708	72 786	60 897	32 377	78 277	34 914
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	31 341	52 296	41 637	47 692	36 288	18 185	53 178	26 136
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,06	0,06	0,09	0,06	0,05	0,03	0,07	0,06

5.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej (ES6)

Tabela 5.2-1 Populacja i próba gospodarstw według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2≤€<8	8≤€<25	25≤€<50	50≤€<100	100≤€<500	€> 500
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw		344 166	144 071	164 459	26 476	6 050	2 867	245
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie		4 014	547	1 827	994	447	188	11
SYS04	Kurs wymiany jedn. monetarnej kraju członkowskiego na euro		4,1847	4,1847	4,1847	4,1847	4,1847	4,1847	4,1847

Tabela 5.2-2 Wybrane informacje o produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio-małe	Srednio-duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE005	Wielkość ekonomiczna	euro	14 978,9	6 228,0	13 950,5	35 052,4	68 928,8	162 108,9	.
SE010	Nakłady pracy ogółem	AWU	1,707	1,438	1,793	2,073	2,562	3,947	.
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	3 826	3 177	4 032	4 794	5 867	8 851	.
SE015	Nakłady pracy własnej	FWU	1,586	1,387	1,690	1,910	1,953	1,941	.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	3 569	3 068	3 812	4 447	4 573	4 595	.
SE020	Nakłady pracy najemnej	AWU	0,121	0,051	0,103	0,163	0,609	2,006	.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	257	108	219	347	1 293	4 256	.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	15,5	9,6	15,9	29,8	49,1	64,2	.
SE030	Powierzchnia dodatkowych użytków rolnych	ha	3,0	1,1	2,8	8,8	16,8	25,7	.
SE035	Zboża	ha	9,17	6,06	9,39	15,83	27,54	42,04	.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	1,30	0,60	1,32	2,82	5,89	7,75	.
SE042	Uprawy energetyczne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	0,24	0,17	0,24	0,42	0,90	0,67	.
SE050	Winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE054	Uprawy trwałe	ha	0,43	0,22	0,53	0,59	1,09	2,00	.
SE055	Sady	ha	0,43	0,22	0,52	0,58	1,03	1,95	.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,01	0,06	0,04	.
SE071	Uprawy pastewne	ha	4,12	2,32	4,27	10,00	13,23	11,28	.
SE072	Odłogi	ha	0,15	0,16	0,14	0,14	0,20	0,38	.
SE073	Ugory	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE074	Powierzchnia użytków rolnych wyłączona z produkcji	ha	0,19	0,20	0,16	0,16	0,44	0,48	.
SE075	Lasy	ha	1,30	1,08	1,38	1,83	1,86	1,76	.
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	10,8	4,0	10,3	27,4	44,6	114,0	.
SE085	Krowy mleczne	LU	3,12	0,96	3,19	11,01	14,79	10,70	.
SE090	Pozostałe bydło	LU	2,99	1,33	3,37	7,65	9,56	6,90	.
SE095	Owce i kozy	LU	0,06	0,03	0,04	0,32	0,04	0,00	.
SE100	Trzoda chlewna	LU	4,18	1,51	3,46	7,76	18,46	85,61	.
SE105	Drób	LU	0,25	0,08	0,11	0,49	1,68	10,27	.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	43,3	39,3	41,3	46,2	50,8	51,1	.
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	83,2	84,5	81,9	87,3	79,8	81,5	.
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	1,43	0,93	1,48	1,87	1,81	1,51	.
SE125	Wydajność mleczna krów	kg/krowę	4 459	3 145	3 893	5 257	6 292	7 061	.

Tabela 5.2-3 Wartość produkcji według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio-małe	Srednio-duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	92 684	39 892	85 410	217 080	433 642	990 071	
SE132	Relacja produkcji ogółem do kosztów ogółem	krotność	1,24	1,10	1,24	1,34	1,35	1,27	
SE135	Produkcja roślinna	zł	48 607	25 763	47 374	92 214	197 715	389 277	
SE136	Produkcja roślinna na 1 ha	zł/ha	3 183	2 749	3 007	3 108	4 065	6 107	
SE140	Zboża	zł	25 770	14 781	25 084	49 815	106 471	164 827	
SE145	Rośliny białkowe	zł	662	311	785	1 148	2 070	3 143	
SE146	Uprawy energetyczne	zł	0	0	0	0	0	0	
SE150	Ziemniaki	zł	3 304	2 389	3 982	4 109	3 655	2 498	
SE155	Buraki cukrowe	zł	1 298	125	1 087	4 645	9 845	11 601	
SE160	Rośliny oleiste	zł	2 044	548	1 410	5 811	19 523	25 263	
SE165	Rośliny przemysłowe	zł	728	357	1 017	1 025	320	1 002	
SE170	Warzywa i kwiaty	zł	7 268	3 561	5 222	14 828	36 249	127 811	
SE175	Owoce	zł	6 320	3 049	7 855	7 882	13 835	41 085	
SE185	Wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	
SE195	Uprawy pastewne	zł	502	338	347	1 336	1 627	7 755	
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	zł	710	303	585	1 616	4 120	4 291	
SE206	Produkcja zwierzęca	zł	43 159	13 607	37 095	123 101	233 485	593 178	
SE207	Produkcja zwierzęca na 1 LU	zł/LU	4 011	3 374	3 584	4 496	5 233	5 201	
SE211	Różnica wartości zwierząt	zł	569	-569	668	3 370	6 978	11 818	
SE216	Mleko i przetwory z mleka krowiego	zł	15 290	2 901	12 619	67 256	114 746	100 676	
SE220	Żywiec wołowy	zł	8 812	4 135	10 148	21 509	26 421	11 693	
SE225	Żywiec wieprzowy	zł	15 891	5 689	12 800	29 665	72 528	331 761	
SE230	Żywiec barani i kozi	zł	68	42	69	225	41	0	
SE235	Żywiec drobiowy	zł	1 827	75	455	2 845	16 892	115 313	
SE240	Jaja	zł	464	303	196	713	2 701	17 023	
SE245	Mleko i przetwory z mleka owczego i koziego	zł	13	27	4	0	0	0	
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	793	436	804	888	155	16 713	
SE256	Pozostała produkcja	zł	918	522	942	1 765	2 441	7 616	
SE260	Przekazania do gospodarstwa domowego	zł	1 594	1 448	1 701	1 727	1 596	1 429	
SE265	Zużycie wewnętrzne	zł	14 835	7 797	16 018	30 040	43 002	86 279	

Tabela 5.2-4 Koszty według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Srednio- małe	Srednio- duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE270	Koszty ogółem	zł	75 024	36 190	69 082	162 349	320 826	780 545	
SE275	Zużycie pośrednie	zł	55 932	26 006	50 687	123 520	249 329	624 780	
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	38 142	15 242	33 482	89 319	187 306	509 987	
SE284	Koszty bezpośrednie produkcji roślinnej na 1 ha	zł/ha	952	720	836	1 154	1 482	1 917	
SE285	Nasiona i sadzonki	zł	3 740	1 876	3 179	7 208	16 977	37 796	
SE290	Nasiona i sadzonki własne	zł	1 687	1 189	1 777	2 786	3 486	4 106	
SE295	Nawozy	zł	7 423	3 429	6 859	19 111	37 859	52 801	
SE300	Środki ochrony roślin	zł	2 502	1 124	2 402	5 316	12 050	22 168	
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	1 055	461	859	2 805	5 858	10 365	
SE309	Koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej na 1 LU	zł/LU	2 177	2 071	1 950	2 004	2 568	3 392	
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym	zł	9 411	3 648	9 698	27 974	42 123	41 719	
SE315	Pasze dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 520	3 191	7 626	15 277	15 610	10 529	
SE320	Pasze dla zwierząt ziarnożernych	zł	12 575	4 274	9 383	22 839	64 035	323 678	
SE325	Pasze dla zwierząt ziarnożernych, wytworzone w gosp. rol.	zł	6 638	3 380	6 652	12 096	23 864	71 299	
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	1 435	430	1 102	4 060	8 404	21 459	
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	1	0	0	8	0	0	
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	17 790	10 764	17 204	34 201	62 023	114 794	
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	4 763	3 030	4 735	8 922	14 806	24 775	
SE345	Energia	zł	8 560	4 510	8 159	18 174	35 948	66 227	
SE350	Usługi	zł	2 355	1 814	2 310	3 266	5 437	8 990	
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 112	1 410	2 000	3 839	5 833	14 803	
SE360	Amortyzacja	zł	15 120	8 972	15 277	30 823	49 295	80 641	
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 971	1 212	3 118	8 006	22 202	75 124	
SE370	Wynagrodzenia	zł	2 403	873	1 792	2 833	11 736	56 610	
SE375	Czynsze	zł	738	205	636	2 383	5 103	8 023	
SE380	Odsetki	zł	830	133	689	2 790	5 363	10 491	

Tabela 5.2-5 Dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 640	12 216	20 844	35 861	57 991	72 450	
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	zł	315	153	433	389	474	576	
SE611	Dopłaty wyrównawcze / płatności obszarowe	zł	0	0	0	0	0	0	
SE612	Dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	6	0	12	4	0	0	
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	182	113	253	163	69	6	
SE616	Saldo dopłat i kar do produkcji mleka	zł	174	95	253	163	42	6	
SE617	Dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	8	18	0	0	27	0	
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	
SE621	Dopłaty rolnośrodowiskowe	zł	1 177	691	1 292	2 232	3 534	4 120	
SE622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (LFA)	zł	1 805	1 166	1 982	3 246	4 386	4 242	
SE623	Inne dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	639	460	864	242	838	36	
SE624	Dopłaty do rozwoju obszarów wiejskich	zł	3 621	2 316	4 138	5 720	8 757	8 397	
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	zł	556	291	547	1 205	2 023	3 439	
SE626	Dopłaty do kosztów czynników zewnętrznych	zł	0	0	0	0	0	0	
SE630	Płatności "decoupled"	zł	11 318	7 007	11 652	21 840	35 936	47 016	
SE631	Jednolita płatność na gospodarstwo	zł	0	0	0	0	0	0	
SE632	Jednolita płatność obszarowa	zł	11 318	7 007	11 652	21 840	35 936	47 016	
SE650	Wsparcie specjalne	zł	490	266	674	548	543	582	
SE699	Pozostałe dopłaty	zł	3 649	2 337	3 821	6 545	10 732	13 015	

Tabela 5.2-6 Salda dopłat i podatków według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 799	11 216	20 050	35 702	57 578	72 196	
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	19 640	12 216	20 844	35 861	57 991	72 450	
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem podatku VAT od inwestycji)	zł	82	-363	163	1 192	2 127	3 290	
SE390	Podatki	zł	924	637	957	1 351	2 540	3 544	
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-165	-125	-558	921	1 886	4 829	
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	877	235	658	3 338	6 581	9 818	
SE407	Rekompensaty za rezygnację z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	zł	1 042	360	1 216	2 417	4 695	4 990	

Tabela 5.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE131	Produkcja ogółem	zł	92 684	39 892	85 410	217 080	433 642	990 071	
SE275	Zużycie pośrednie	zł	55 932	26 006	50 687	123 520	249 329	624 780	
SE600	Saldo dopłat i podatków dot. dział. operacyjnej	zł	18 799	11 216	20 050	35 702	57 578	72 196	
SE410	Wartość dodana brutto	zł	55 551	25 102	54 773	129 262	241 891	437 487	
SE360	Amortyzacja	zł	15 120	8 972	15 277	30 823	49 295	80 641	
SE415	Wartość dodana netto	zł	40 430	16 129	39 496	98 439	192 596	356 846	
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	3 971	1 212	3 118	8 006	22 202	75 124	
SE405	Saldo dopłat i podatków dot. dział. inwestycyjnej	zł	-165	-125	-558	921	1 886	4 829	
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	36 294	14 793	35 820	91 353	172 281	286 551	

Tabela 5.2-8 Dochód na osobę według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE425	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną	zł/AWU	23 682	11 216	22 030	47 475	75 178	90 420	
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł/FWU	22 615	10 664	21 201	47 791	88 557	150 583	

Tabela 5.2-9 Bilans finansowy na koniec roku obrachunkowego według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE436	Aktywa ogółem	zł	559 516	337 439	574 626	1 110 693	1 801 317	2 568 920	.
SE441	Aktywa trwałe	zł	493 360	303 790	507 160	969 679	1 560 062	2 173 483	.
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	zł	272 431	181 096	287 093	477 406	764 189	926 151	.
SE450	Budynki	zł	123 382	84 488	123 307	216 384	326 792	642 977	.
SE455	Maszyny, urządzenia i śr. transportu	zł	84 720	34 510	83 957	231 503	403 140	543 011	.
SE460	Stado podstawowe (pleć żeńska)	zł	12 826	3 697	12 803	44 386	65 941	61 344	.
SE465	Aktywa obrotowe	zł	66 156	33 649	67 466	141 014	241 255	395 437	.
SE470	Stado obrotowe	zł	14 838	6 248	15 566	33 007	50 416	128 767	.
SE475	Zapasy produktów rolniczych	zł	29 620	16 809	31 491	59 415	95 004	113 882	.
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	zł	21 699	10 592	20 409	48 592	95 835	152 788	.
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	21 462	3 238	16 990	67 481	151 980	354 120	.
SE490	Zobowiązania długoterminowe	zł	15 619	2 182	12 434	49 090	113 601	266 745	.
SE495	Zobowiązania krótkoterminowe	zł	5 843	1 055	4 556	18 391	38 379	87 374	.
SE501	Kapitał własny	zł	538 054	334 201	557 637	1 043 212	1 649 337	2 214 800	.

Tabela 5.2-10 Wskaźniki finansowe według klas wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe	Małe	Średnio-małe	Średnio-duże	Duże	Bardzo duże
				2<€<8	8<€<25	25<€<50	50<€<100	100<€<500	€> 500
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	10 376	-1 411	9 308	43 616	108 117	109 590	.
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	zł	292 656	163 564	294 798	626 874	1 020 671	1 622 406	.
SE516	Inwestycje brutto	zł	16 349	1 126	16 484	57 869	99 982	192 338	.
SE521	Inwestycje netto	zł	1 228	-7 847	1 206	27 046	50 687	111 698	.
SE526	Przepływ pieniężny (1)	zł	46 377	21 464	45 617	110 355	203 675	337 648	.
SE530	Przepływ pieniężny (2)	zł	31 341	19 437	30 698	58 004	111 404	202 528	.
SE532	Relacja przepływów pieniężnych (2) do aktywów ogółem	krotność	0,06	0,06	0,05	0,05	0,06	0,08	.

Literatura

- [1] Commission Decision 78/463/EEC: of 7 April 1978 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [2] Commission Decision 85/377/EEC: of 7 June 1985 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [3] Commission Regulation (EC) 1242/2008: of 8 December 2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [4] Commission Regulation (EC) 867/2009: of 21 September 2009 amending and correcting Regulation (EC) No 1242/2008 establishing a Community typology for agricultural holdings.
- [5] Commission Regulation (EC) No 868/2008 of 3 September 2008 on the farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [6] Commission Regulation (EC) No 781/2009 of 27 August 2009 amending Regulation (EC) No 868/2008 on farm return to be used for determining the incomes of agricultural holdings and analysing the business operation of such holdings.
- [7] Commission Regulation (EC) No 1291/2009 of 18 December 2009 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [8] Commission Implementing Regulation (EU) No 758/2011 of 1 August 2011 amending Regulation (EU) No 1291/2009 concerning the selection of returning holdings for the purpose of determining incomes of agricultural holdings.
- [9] Goraj L., Osuch D., Sierański W., Ziętek I.: Plan wyboru próby gospodarstw rolnych Polskiego FADN od roku obrachunkowego 2010 wersja z dnia 05-06-2010. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [10] Goraj L., Cholewa I., Osuch D., Płonka R.: Analiza skutków zmian we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2010.
- [11] http://ec.europa.eu/agriculture/rca/index_en.cfm
- [12] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rca/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/variables-finalpdf/_EN_1.0_&a=d
- [13] http://circa.europa.eu/Public/irc/agri/rca/library?l=/information_documentatio/basic_definitions/ricc_1256_2012pdf/_EN_1.0_&a=d
- [14] RI/CC 1256 Rev. 7. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels February 2012.
- [15] RI/CC 882 Rev. 9.1 Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2012.
- [16] RI/CC 1500 Rev. 3 Typology Handbook. EUROPEAN COMMISSION. Brussels October 2009.
- [17] RI/CC 1525 The new typology applied to FADN 2007. EUROPEAN COMMISSION. Brussels March 2009.

- [18] RI/CC 1529 The OGA of the holding in FADN. EUROPEAN COMMISSION. Brussels June 2009.
- [19] Regulation No 79/65/EEC of the Council of 15 June 1965 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Economic Community.
- [20] Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 3 poz. 20 z 2001 r. z późniejszymi zmianami).
- [21] Skarżyńska A., Goraj L., Ziętek I.: Metodologia SGM "2002" dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2005.
- [22] Ziętek I.: Współczynniki standardowej nadwyżki bezpośredniej „2004” dla typologii gospodarstw rolnych w Polsce. Raport PW nr 88, IERiGŻ-PIB, Warszawa, 2008.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Druk i oprawa: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB